

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

HN S0E8 U

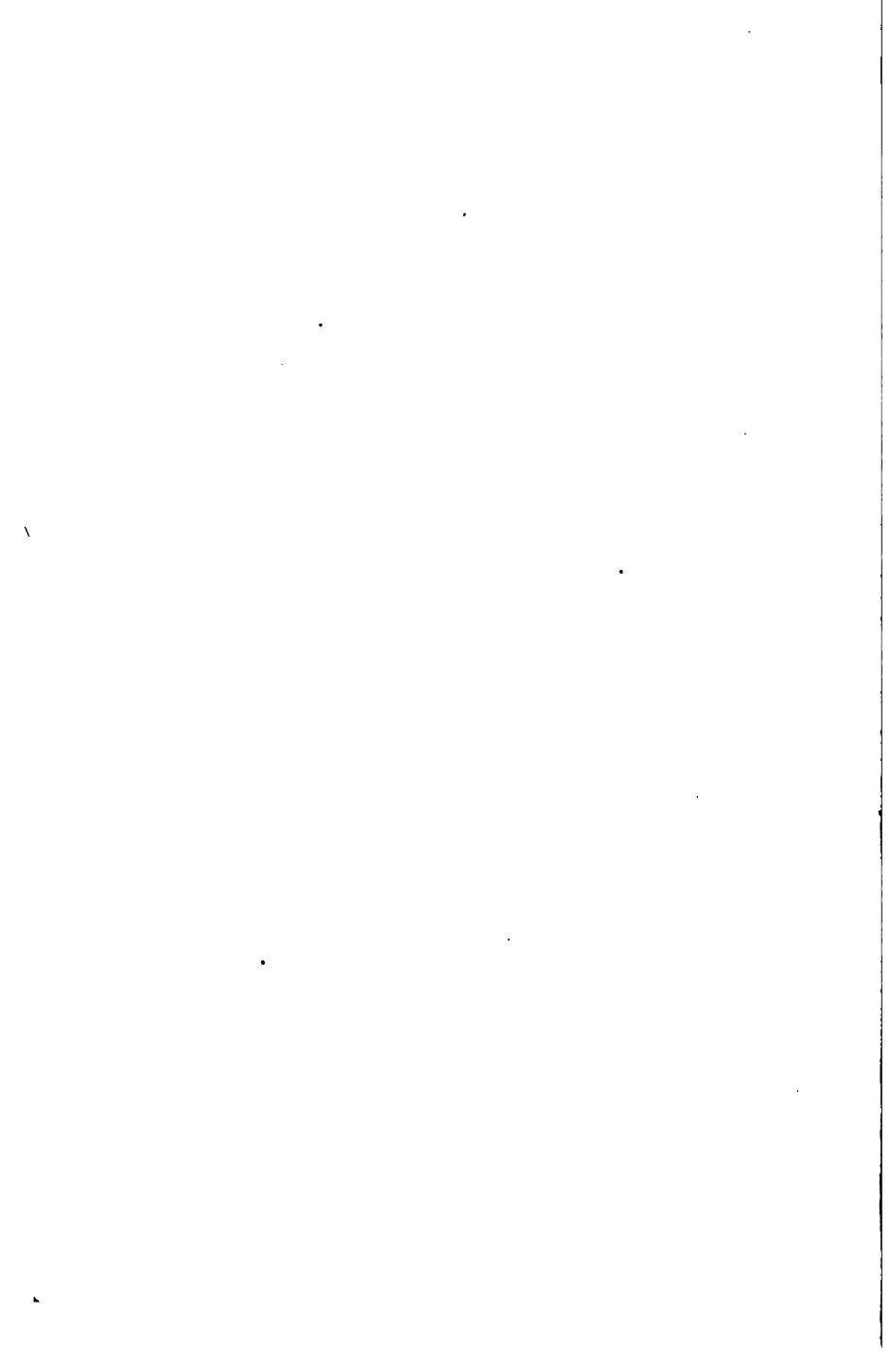
Harvard College
Library

FROM THE FUND IN MEMORY OF
Henry Wadsworth Longfellow

BEQUEATHED BY HIS DAUGHTER
Alice M. Longfellow

MDCCCCXXIX

2
HT

EDVARD BRANDES

=

B
PRIMADONNA

KOMEDIE
I 3 AKTER

GYLDENDALSKE
BOGHANDELS
FORLAG

12/6

PRIMADONNA

EDVARD BRANDES:

- LERVOGNET. Et Skuespil oversat fra Indisk.
KONGEN OG DANSERINDEN. Et Skuespil af Kalidasa oversat
fra Indisk.
USHAS OG USHASHYMNERNERNE I RIGVEDA. En mytologisk
Monografi.
DANSK SKUESPILKUNST. Portræstudier.
FREMMEDE SKUESPILKUNST. Studier og Portrætter.
LÆGEMIDLER. Skuespil i tre Akter.
GYNGENDE GRUND. Skuespil i fire Akter.
ET BESØG. Skuespil i to Akter.
EN FORLOVELSE. Skuespil i to Akter.
ET BRUD. Skuespil i tre Akter.
KÆRLIGHED. Skuespil i fire Akter.
EN POLITIKER. Fortælling.
OVERMAGT. Skuespil i fire Akter.
FRA 85 TIL 91. En politisk Oversigt.
UNDER LOVEN. Skuespil i tre Akter.
ASGERD. Skuespil i tre Akter.
MUHAMMED. Skuespil i tre Akter.
LYKKENS BLÆNDVÆRK. Fortælling.
SMAA SKUESPIL.
HOLBERG OG HANS SCENE.
DET UNGE BLOD. Fortælling.
-

EDVARD BRANDES

PRIMADONNA

KOMEDIE I TRE AKTER

KØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & Co. (M. A. HANNOVER)

1901

Scan 6553.2.70

✓

Longfellow fund

3C 11-11
ud-7
2

PERSONERNE:

ETATSRAAD ARNKILL.

NIELS, hans Søn.

TERESE, hans Datter.

LUDVIG MEISLING, hendes Mand.

TORVALD }
JULIE } deres Børn.

FRU BERTRAM }
LILI, hendes Datter } Skuespillerinder.

SVENDSEN, Sufflør.

THUNE, Skuespiller.

AMALIE HATTENSEN.

JØRGENSEN, Tjener hos Arnkill.

En Bonne.

Handlingen foregaar i tre paa hinanden følgende Dage,
første og tredje Akt hos Etatsraad ARNKILL, anden Akt
hos Fru BERTRAM.

FØRSTE AKT.

Meget elegant Havestue i Etatsraad ARNKILLS Villa. I Baggrunden gaar Stuen over i Veranda, hvorfra Haven ses. Til venstre Indgang til Spisestuen, til højre Indgang til Husets andre Værelser.

LUDVIG sidder halvtsovende med en Avis i Haanden, NIELS kommer fra Haven.

LUDVIG.

Godmorgen!

NIELS.

Godmorgen!

LUDVIG.

Du kommer aldeles for sent til Frokost.

NIELS.

Unægteligt. Jeg har ogsaa spist i Byen.

LUDVIG.

Men Faderen synes ikke om det.

NIELS.

Aa for én Gangs Skyld!

LUDVIG.

Du véd, Søndagen — den holder han over:
Familien skal mødes i Hjemmet.

NIELS

smilende.

Stakkels du, som maa trække herud til
Frokost Klokken tolv!

LUDVIG.

Ja, hvad skal man sige! Skønt idag *var*
det drøjt — jeg havde en lille L'hombre hos
mig iaftes —

NIELS.

— og den varede?

LUDVIG

gabende.

Til Klokken tre. Saa skulde der luftes —
Hovedet afkøles lidt — saa snakkes lidt med
Terese: jeg sov ikke før fire.

NIELS.

Og maatte tidligt op.

LUDVIG.

Ikke just saa tidligt. Men det *er* kedeligt at traske ud inden Frokost, og naar jeg kommer sent i Seng, kan jeg ikke taale Morgenluften før henad to.

NIELS.

Men herregud, Menneske, hvorfor sendte du da ikke Afbud idag? Det er dog for latterligt, at I Aaret rundt møder her hele den udslagne Søndag. Gør dog Oprør! Jeg har altid tænkt, enhver Revolution begyndte med, at de voksne Børn nægtede at spise Søndagmiddag hos deres Forældre — og I kommer allerede til Frokost!

Gør Oprør — lad Terese gaa i Spidsen med den røde Fane: Søndagen fri!

LUDVIG.

Ja, du taler! Din Fader er en udmærket Mand, en stor Mand i vort lille Samfund, en højtanset Mand —

NIELS.

— javel ja, og en rig Mand og en Landstingsmand og en Riddersmand, nej en Kommandørmand —

LUDVIG.

— men en sær Mand — og en svær Mand at gaa i Trit med, og — (sukkende) ikke nogen rund Mand for en Svigersøn.

NIELS.

Naa, jeg skulde dog mene!

LUDVIG.

Han forstaar ikke de Yngres berettigede Ønsker, deres rimelige Ærgerrighed.

NIELS.

Ej ej — stikker Hestefoden frem!

LUDVIG

ivrig.

Aldeles ikke nogen Hestefod — men
lige Fod.

NIELS.

Kompagniskab!

LUDVIG.

Det *var* da ikke urimeligt, nu jeg er seks
og tredve Aar, har været syv Aar gift med
hans Datter, har gjort ham til Bedstefader til
to søde Børn —

NIELS.

Hum!

LUDVIG.

— arbejdet dagligt i hans Forretning —

NIELS.

Hum — hum!

LUDVIG.

Hvad hummer du egentlig efter?

NIELS.

Ingenting. Sig mig, (peger ud) er det derom Terese taler med Fader?

LUDVIG.

Kan hænde. Hvis han da er i Humør —

NIELS.

Og derfor vilde du, at jeg skulde være her til Frokost — for at Fader ikke skulde blive gram i Hu?

LUDVIG.

Naturligvis. Og saameget Hensyn kunde du da altid tage til os. Bagefter —

NIELS.

Bagefter — hvad saa?

LUDVIG.

Bagefter kunde vi jo altid gøre Oprør, som du siger.

NIELS

drillende.

Naar du først var Kompagnon?

LUDVIG.

Ja, naturligvis.

NIELS.

ler.

Du er en aabenhjærtig Egoist, Ludvig!

LUDVIG.

Gud véd, hvad du er saa overlegen for?
Som om du ikke levede af din Fader!

NIELS

ser paa ham og svarer ikke.

LUDVIG.

Eller er det maaske af dine Digterværker?
Naa, det kommer jo ikke mig ved —

NIELS

kort.

Nej.

Lille Pavse.

LUDVIG.

Men, det er sandt, dit Stykke skal jo gaa
iaften. Du har maaske været inde paa Teatret?

NIELS.

Det har jeg, ja. Jeg har hentet Billetter til jer.

LUDVIG.

Tak skal du have. — Tror du, det bliver morsomt?

NIELS.

Nej.

LUDVIG.

Ikke det?

NIELS.

Nej, i alt Fald ikke for min Familie.

LUDVIG.

Du skulde ladt mig læse Stykket.

NIELS.

Jeg tror ikke, det havde nyttet noget.

LUDVIG.

Aa, jeg kender Folks Smag, kan du tro.
Hvordan er det? Alvorligt?

NIELS.

Det er godt.

LUDVIG.

Nej, alvorligt?

NIELS.

Det er — alvorligt.

LUDVIG.

Saadan med Symbolisme?

NIELS.

Aa ja!

LUDVIG.

Poesi?

NIELS.

Ak ja!

LUDVIG.

Maaneskin og Radikalisme?

NIELS.

Netop.

LUDVIG.

Det kommer ikke til at gaa tre Gange.

NIELS.

Jo — tre tror jeg nu nok, er det mindste.

LUDVIG.

Og i Majmaaned, da ingen mere gider
gaa i Teatret!

Du er gal, at du ikke skriver noget, som
gør Lykke.

NIELS.

Det er ikke saa let at gøre Lykke.

Etatsraad ARNKILL og TERESE kommer ind fra Haven.

Se nu Terese: hun har vist strængt sig .

tappert an og synes dog ikke videre sejerstolt.

Godmorgen, Fader! Godmorgen, Terese!

ARNKILL.

Godmorgen — skønt det er lidt sent til den Hilsen.

NIELS.

Ja, undskyld, at jeg ikke kom til Frokost.

ARNKILL.

Du var optaget?

NIELS.

Jeg maatte paa Teatret.

Jeg har Billet til dig, Fader! (Rækker ham Billetten.)

ARNKILL.

Fribillet! Er det nødvendigt?

NIELS.

Nødvendigt — nej. Men det kan da ikke genere dig, Fader?

LUDVIG.

Jeg syntes da ikke, vi oven i Købet skulde betale.

TERESE.

Fader har maaske i det Hele ikke særdeles Lyst til at gaa.

NIELS.

Naa, saadan — Ja bevar'es!

ARNKILL.

Der er aldeles ingen Grund til Fornærmethed, men oprigtigt talt saa føler jeg et vist Ubehag ved Tanken om at skulle sidde i Teatret som Fader til Stykkets Forfatter. Dettes Skæbne er maaske ret usikker, og enten det nu gør Lykke eller ikke, saa — jeg er en kendt Mand, og Publikums Blikke vil let hæfte sig ved — hum — Familien.

Det passer mig ikke rigtigt.

NIELS.

Ja, som du vil, Fader; det maa du jo afgøre, som det behager dig. Desuden vil Stykket sandsynligvis ikke tiltale dig.

ARNKILL.

Jeg tænker det næsten —

NIELS.

Jeg plejer jo desværre ikke at træffe din Smag.

ARNKILL.

Du gør vist heller intet Forsøg derpaa.

TERESE.

Det *er* nu ikke rigtigt af dig, Niels, at skrive den Slags Ting, som —

NIELS

afbryder.

Men jeg tror, Fader, at Spillet vil interessere dig. Frøken Bertram bliver ganske udmærket.

ARNKILL.

Frøken Bertram har meget Talent.

LUDVIG.

Hun er Pokkers køn.

TERESE.

Aa egentlig smuk er hun da ikke —
maaske pikant for Herr.

NIELS

er ved at gaa ud, men vender om.

Det er sandt, Fader, hun aflægger dig
vist en Visit idag. Hun skulde takke for sidst,
sagde hun, og da hun vilde køre sig en Tur
i Formiddag for at berolige Nerverne inden
Slaget, vilde hun komme her forbi og se, om
du var hjemme.

ARNKILL.

Hun er meget velkommen.

NIELS gaar ud i Haven. Da han er gaet, ser LUDVIG hen paa
TERESE; ARNKILL opfanger Blikket.

Du ser saa spørgende paa Terese, Ludvig!

LUDVIG.

Aa jeg — jeg —

ARNKILL.

Du vilde vide, hvad jeg havde svaret?

LUDVIG.

Jeg nægter ikke.

TERESE.

Vi skal ikke plage Fader mere idag.

ARNKILL.

I plager mig ikke, og jeg forstaar godt Ludvigs Ønsker, endnu bedre, at Terese som en kærlig Hustru støtter dem hos mig. Men det forekommer mig dog, at min gode Ludvig gør mig lidt for aflægs.

LUDVIG.

Aflægs! Hvor kan du —

ARNKILL.

Lidt for gammel da. Er end Forretningen stor, jeg kan dog helt vel styre den alene. Jeg undværer jo heller ikke Ludvigs Hjælp, selv om han ikke er min officielle og virkelige Associé. Og hvad det — Finansielle angaar —

LUDVIG.

Det Finansielle har aldeles ikke været det afgørende for mig, naar jeg har bedt Terese — naar jeg altsaa har henvendt mig til dig. Netop fordi du ikke er aflægs, end sige gammel, slet ikke er gammel, men ved fuld Kraft,

i Besiddelse af samme eminente Dygtighed som i yngre Aar, maaske endda af mere vidtrækkende Foretagsomhed paa Grund af din altid voksende Avtoritet —

ARNKILL.

Sese, du bliver jo helt veltalende!

LUDVIG.

Netop fordi du er saadan — bliver jeg til ingenting ved Siden af dig. Selv om du giver mig adskilligt at bestille — ikke lidet at tjene. Jeg er rentud et Nul i Forretningen — og det piner mig.

Hvis jeg blev optaget i Firmaet, vilde alle uvilkaarligt betragte mig med andre Øjne, selv om min Stilling egentlig ikke blev forskellig.

ARNKILL.

Det la'r sig høre, det la'r sig høre. Jeg vil sige saameget, at jeg skal tænke derover, meget alvorligt tænke derover — og jeg vil ydermere tilføje, at det ingenlunde er udelukket, at mine Overvejelser fører til et for Ludvig gunstigt Resultat.

Tilmed da andre Forhold maaske kunde gøre nogen Forandring ønskværdig.

Naa, men nok herom idag Søndag, som dog skulde være en Hviledag.

Hør engang — hvad var det nu — jo, det er sandt: jeg synes, I skulde gøre den Visit hos Bergs idag — I skylder den. Vejret er godt, og det er kun en lille Spaseretur.

LUDVIG.

Naa—aa! Ikke saa lille!

TERESE.

Naar Fader synes. — Men Frøken Bertram?

ARNKILL.

Frøken Bertram, hvad hun?

TERESE.

— som kommer her paa Visit.

ARNKILL.

Ja, hvad saa? Her er vel Tale om fem Minuter, og hun véd jo ikke, I er her.

LUDVIG.

Desuden, hvorfor skal Terese egentlig blive saa venskabelig med hende? Køn er hun, men Reputationen er noget tvivlsom. Det er en munter Dame, hvis Rygtet ikke lyver.

ARNKILL

kort.

Det tror jeg ikke.

LUDVIG.

Jo, véd du —

ARNKILL.

Jeg tror, Rygtet lyver. Jeg finder det desuden mindre passende, mindre gentlemanlike at gentage saadant her i Huset, netop som vi venter den unge Dames Besøg.

Naa ligemeget. I gaar altsaa til Bergs — saa ses vi siden.

ARNKILL gaar ud til højre.

LUDVIG.

Det var Pokkers, hvor han tog det hæftigt!

TERESE.

Ja, det var underligt. Jeg saa' nok, at

han i det Selskab, Niels forleden havde lavet, var yderligt galant, men —

LUDVIG.

— men du troede ligesom jeg, at det var Gammelmandsgalanteri 'og at desuden Niels havde Prioriteten i Damens Gunst. Dette her — og saa vor Bortfjærnelse til Bergs ser imidlertid ud som om Etatsraaden arbejder for egen Regning.

TERESE.

Det vilde være net.

LUDVIG.

Naa, herregud, man maa ogsaa unde Alderdommen en lille Fornøjelse — engang imellem — ikke for ofte. Og skulde der springe en Seddel selv af en noget kostbar Kulør, saa har Huset Arnkill jo Raad dertil. Vi maa ikke være nøjeregnende.

TERESE.

Det er en underlig Tone, hvori du taler, Ludvig! Glemmer du, at det er min Fader, og at det ikke kan være mig som hans Datter

behageligt, hvis han — indlader sig med en Eventyrske.

LUDVIG.

Han er jo ikke af Smør: han smelter ikke, selv om han faar det med Varme. Men naturligvis — moralsk taget, saa er det højst forkasteligt for en Fader — en Bedstefader —

TERESE.

Hør, Ludvig, jeg tror ikke, du skal slaa for meget paa den bedstefaderlige Værdighed: Fader ynder ikke at betragtes som en gammel Mand.

LUDVIG.

Der sér du selv: du gaar ind paa hans Ungdommeligheder.

TERESE.

Aa, der er vel Forskel: vi har al Anledning til at holde Fader i godt Humør. Forresten, afvisende var han da slet ikke.

LUDVIG.

Nej vel. Og hvad var det med: andre Forhold, der kunde —

TERESE.

— gøre en Forandring ønskelig — lagde du ogsaa Mærke til det?

LUDVIG.

Naturligvis. Det maa vel være Ministerporteføljen — man snakker jo saameget om det. Men Pokkers rart vilde det være, om jeg nu kunde faa det i Orden. Der løber saameget paa — og vi har snart Terminen —

TERESE.

Er det nu galt igen? Jeg siger dig, Ludvig, jeg gaar ikke igen til Fader —

LUDVIG.

Galt, galt — jeg klarer mig naturligvis. Men det bliver jo dyrere hver Gang.

TERESE.

Jeg forstaar ~~sa~~ sandelig ikke —

LUDVIG.

Nej, Fruentimmer forstaar ikke Pengeaffærer — men hvad de udmærket forstaar, det er Pengeanvendelse. Du vil ikke gaa til din

Fader — men for det, som han giver mig i Forretningen, og de Par Presenter, du faar, kan vi ikke leve uden at indskrænke os, nu da Børnene vokser til. Og du vil vel ikke, at Børnene skal gaa mindre smukt klædte, plejes og betjenes daarligere?

TERESE.

Aldrig i Evighed.

LUDVIG.

Eller tror du, at jeg vilde synes om, at du, den allernydeligste af alle Koner, ikke ogsaa var den elegantest klædte.

TERESE.

Naturligvis sætter jeg Pris paa —

LUDVIG.

Der kan du selv se: summa summarum, Penge maa vi have; Papa *maa* give efter.

TERESE.

Jaja. Der ser jeg Donnaen komme med Niels — meget pyntet!

LUDVIG.

Særdeles stilfuld!

TERESE.

Lad os saa komme afsted! Vi gaar her igennem, saa siger vi Farvel til Børnene.

TERESE og LUDVIG gaar ud til højre; straks efter kommer LILI og
NIELS fra Haven.

LILI.

Ingen tilstede!

NIELS.

Fader kommer nok straks.

LILI.

Og saa lader du mig være alene med ham!

NIELS.

Herregud, hvorfor vil du nu kokettere med ham ogsaa?

LILI.

Ogsaa er høfligt! Som om jeg koketterede med alle og enhver. Det er naturligvis bare af Venlighed mod dig, at jeg er opmærksom

overfor din Fader. Og det generer bare mig — og ham at have dig op ad os.

Lille Pause.

NIELS.

langsomt.

Og du kan lide mig — ogsaa idag?

LILI.

Ogsaa idag.

NIELS.

Og imorgen med?

LILI.

Det er allerede vanskeligere at besvare. Men jeg tror nok, jeg tør love det: jo imorgen med.

NIELS.

Ligegyldigt hvordan det gaar i Aften?

LILI.

Aa, slap det derud! Du er bange for Fiasko — Fiasko over hele Linien.

NIELS.

Mit Stykkes Fiasko skal jeg nok vide at bære — jeg er ikke videre forhaabningsfuld.

LILI.

Stykket *er* godt.

NIELS.

Netop. Derfor falder det ogsaa.

LILI.

Ja, du, aldeles rolig er jeg ikke. Efter Generalprøven troede dog Direktøren paa et Par Uger, men igaar efter Repetitionsprøven satte han det pludselig ned til otte Dage.

NIELS.

Og imorgen?

LILI.

Imorgen véd vi Besked. Det er det morsomme ved at leve, at den ene Dag aner man ingenting — og den næste véd man alting. Og det er det Rædselsfulde ved at dø, at der slet intet passerer En mere. Nu ligger der i Luften Hundreder af ufødte Hændelser, Pudsigheder, Bedrøveligheder, Forfærdelig-

heder og Galskaber og venter paa En — og med fire og tyve Timers Varsel kan hele Rabalderet dumpe ned i Skødet paa En.

Det er dejligt.

NIELS.

Du ønsker ikke at kende Fremtiden?

LILI.

Kende den! — saa var det jo ikke Fremtid mere. Saa var den jo bare noget ligesom Ens gamle Klæder eller Forældre eller saadant noget Sikkert. Nej ikke vide noget — højst trække Forhænget lidt tilside — og saa skyde det for igen! Handle en lille Smule med — og forresten lade det passere forbi En og over En.

NIELS.

Jeg synes dog, du holder af at lægge dine Planer og gennemføre dem.

LILI.

Det er noget helt andet. Jeg *vil* spille Komædie — spille alle de store Roller — gøre kolossal Lykke og tjene en Mængde Penge — det er noget for sig selv. Det vil jeg, ligesom jeg vil trække Vejret og spise og drikke.

NIELS.

Naa — jeg forhindrer dig ikke i at spille Komedie.

LILI.

Tværtimod, du giver mig Roller.

NIELS.

Jamen — just derfor frygter jeg — naar Stykket falder —

LILI.

— at du skal falde i min Bevaagenhed. Vær ikke bange! *Jeg* gør Lykke, hvor krank saa din end bliver.

Og desuden: er du meget glad ved mig?

NIELS.

Jeg er lykkelig ved dig, lykkelig ved at være i din Nærhed — ved at se dig, saa yndig du er — ved at høre dig tale og le, saa klog og egen du er —

LILI

afbryder.

Blot lykkelig?

NIELS.

Blot lykkelig — blot ønskende at være sammen med dig.

LILI.

Ingen Bagtanker, ingen Surmulerier, ingen Borgerligheder?

NIELS.

Ingen — jeg tog dig vel som du er: der gives ingen bedre.

LILI

stryger flygtigt hans Haand med sin.

Derfor er jeg din Ven — fordi *du* er lykkelig, er jeg det ogsaa.

Og vi *vil* være sammen — hele den lange Sommer, som kommer. Jeg vil ud at rejse.

NIELS.

Man kan jo ligesaa godt ligge paa Landet her.

LILI.

Ligge paa Landet! Hvad bryder jeg mig derom! Nej jeg vil til de store Byer, høre Musik, se mange Mennesker — og allermest

gaa i Teatrene, se berømte Damer og mærkelige Stykker, lære dem Kunsten af, sluge dem og huske dem — og more mig.

NIELS.

Kæreste, hvordan skal det gaa til?

LILI.

Hvad skulde være til Hinder?

NIELS.

Pengene!

LILI.

Puh!

NIELS.

Det kniber i hvert Fald: Faderen giver intet mere; intet, der forslaar.
Og saa din Reputation?

LILI.

Bah!

NIELS.

Siger du Bah til din Reputation — saa
maa vi gifte os.

LILI.

Hys!

NIELS.

Nej, hør — fornuftigt!

LILI.

Hys, siger jeg, der er din Fader. Jeg
hører hans altfor smaa Støvler knirke.
Gaa saa din Vej!

NIELS.

Skal det være en tête-à-tête?

LILI.

Javist, javist — jeg vil ikke slaas med to
Generationer paa éngang.

ARNKILL, lidt sirligere i Toiletten, kommer fra højre.

ARNKILL.

Goddag, kære Frøken, det var elskværdigt
af Dem at se herud!

LILI.

Sandt at sige saa trængte jeg til en Smule frisk Luft inden Aftenens Hede. Saa puttede jeg Moder og mig i en Vogn. Hvilken dejlig Dag! Og hvor urimeligt at slæbe Folk i Teatret! At nogen gider! Ja, *vi* er jo nødte til det!

ARNKILL

urolig.

Deres Fru Moder?

LILI.

Min Fru Moder er rullet videre. Hun henter mig om lidt. Jeg fandt nemlig paa at forene den nyttige Luftning med dette behagelige Besøg.

ARNKILL.

En udmærket Idé!

LILI.

Iaften maa vel ogsaa Etatsraaden lade sig spærre inde i Teatret?

ARNKILL.

Jeg tænker unægteligt derpaa — ja!

NIELS.

Fader har ikke videre Lyst.

LILI.

Aa jeg forstaar — Familiefølelse! Men
det gaar nok godt!

ARNKILL.

Tror De?

LILI

konverserende.

Den dannede, den gode Del af Publikum
vil ganske sikkert synes om Stykket. Og det
er dog den, som det kommer an paa.

ARNKILL

langsomt.

Naturligvis — ja!

LILI

trækker paa Skuldrene.

Og hvad Hoben mener —

NIELS.

Jeg kunde nok lide Hoben i dette Tilfælde.

LILI

meget konverserende.

Det mener De ikke, Hr. Arnkill, De skriver ikke for Hoben!

ARNKILL.

Ja tilgiv, Frøken Bertram, hvor venligt og fint De end udtrykker det: Poesi skal dog forstaas og ikke svæve ud i Stjærnetaaer.

LILI

uvilkaarligt.

Ja det véd Gud.

ARNKILL.

De mener?

LILI

tager sig sammen.

Jeg mener, at der bør være Alvor i et Digtværk. Hvad tror De, vi Skuespillerinder bryder os om de tomme Roller, vi almindeligvis skal fremstille, disse kokette eller uskyldige, men altid lige yndige Modejournaldamer — nej, giv os en virkelig Karakter i et alvorligt Skuespil, en Skikkelse, som vi kan tænke over og

studere — hvor vi kan give det bedste i os selv — da griber Arbejdet os helt.

NIELS.

Der gives naturligvis dem, der tager det lettere.

LILI.

Men det er ikke Kunstnerinder, Hr. Arnkill!

ARNKILL.

Jeg synes, du ikke burde modsige Frøken Bertrams smukke Opfattelse af Kunsten.

LILI.

Saameget mere som Hr. Arnkill bedst véd, med hvilken Iver og Interesse jeg er gaaet til Studiet af min sidste Rolle.

NIELS.

Jeg véd det, Frøken Bertram, og jeg er Dem saare taknemlig. Jeg véd ydermere, at hvis mit Stykke gør Lykke i Aften, skyldes det ene Dem. Men nu maa De undskylde

mig, Frøken, *jeg* er saa nervøs, at jeg vil tage mig et koldt Bad og ikke lade mig opholde af Deres venlige Besøg —

LILI.

Besøget gælder Deres Fader! Gaa bare, gaa bare! Staalsæt Nerverne! Vi ses iaften! Farvel saalænge!

NIELS.

Farvel!

Han gaar ud i Haven.

ARNKILL.

Oprigtigt talt, i én Ting havde Niels sikkert Ret: skulde hans Stykke mod Forventning gøre Lykke, kan det kun skyldes Dem.

LILI.

Hvor kan De sige det, Hr. Etatsraad, De kender jo ikke Stykket!

ARNKILL.

Nej, men jeg kender hvad Niels ellers skriver. Enten finder jeg det plat eller svulstigt.

LILI.

Naa, Faderfølelsen forblinder Dem sandelig ikke, saa stræng Kritiker De er.

Tror De nu ogsaa, at De dømmer retfærdigt?

ARNKILL.

Min kære Frøken, jeg har jo nødvendigvis fulgt min Søns Udvikling gennem mange Aar: jeg kender ham. Jeg siger ikke, at han er ubegavet. Langt fra! Der er god Forstand at tage Arv efter baade i hans Moders Slægt og i min Familie — ja, det kan vel ikke anses for utidigt Pral —

LILI.

Bevar'es, Hr. Etatsraad!

ARNKILL.

Og dog, skønt Livet er faldet Niels yderst let og han ingen Vanskeligheder har skullet overvinde, har han ingen Stilling erobret sig.

LILI.

Det *er* vist ikke nemt som Forfatter.

ARNKILL.

Mon ikke dette Forfatterskab kunde forenes med en eller anden nyttig Beskæftigelse, eller et Studium? Niels er Cand. phil. — og otte og tyve Aar.

LILI.

Saa gammel!

ARNKILL

langsomt.

Saa gammel! De finder otte og tyve Aar en høj Alder. Hvad vilde De da kalde Niels' Fader?

LILI.

Netop fordi Niels' Fader endnu er ung, undrer jeg mig over hans Søns otte og tyve Aar.

ARNKILL.

De smigrer mig, Frøken!

LILI.

Aldeles ikke.

ARNKILL.

De synes virkelig, at jeg endnu kan gælde for en — yngre Mand?

LILI.

Jeg synes ærligt talt, at De ikke er ældre end Deres Søn. Men — hvad var det, De vilde sige om ham? At han ingenting bestiller?

ARNKILL.

Ikke just det! Jeg tror, at han læser endel, udvider sine Kundskaber — men spredt, overfladisk, uden bestemt Formaal. Det bliver til ingenting.

LILI.

Ja, det er jo slemt.

ARNKILL.

Han er allerede nu for gammel til at lade sig ernære af sin Fader — og ubehageligere bliver det for ham med hvert Aar.

LILI.

Det er sandt. De kan tro, jeg sætter
Pris paa selv at fortjene mit Brød.

ARNKILL

tøvende.

Og De tænker aldrig paa at opgive Scenen?

LILI.

Hvorledes mener Etatsraaden? Synes De,
at jeg intet Talent har?

ARNKILL.

Aa, Frøken! Hvor kan De tro! Jeg som
hører til Deres ivrigste Beundrere! Og De, som
er saa fin og elegant og overlegen — en fuld-
kommen Verdensdame —

LILI.

Jeg troede virkelig, De ikke syntes om
mig!

Og jeg blev ganske forskrækket.

ARNKILL.

Forskrækket?

LILI.

Ja, jeg har i den sidste Tid ikke sjælden set Etatsraaden i Teatret — og ærligt talt tillod jeg mig at smigre mig med, at det en Smule var for min Skyld.

ARNKILL.

Har Frøkenen set mig?

LILI

leende.

Aa, skulde det være inkognito! Gør mig meget ondt! Men De véd — det lille Kighul i Tæppet, og selv mens vi spiller: vi ser alt og alle.

ARNKILL.

Ogsaa saadanne Ubetydeligheder som mig?

LILI.

Hr. Etatsraad! Hvad koster Fisken paa Torvet idag?

ARNKILL.

Bedste Frøken! Jeg er en gammel Herre —

LILI.

— gammel, gammel — aldeles ikke gammel.
 Gammel er et uartig Ord. Man skal ikke sige det.
 Maaske nogen vil kalde mig gammel ogsaa.
 Skal jeg betro Dem noget: seksogtyve Aar.
 Fyldt seksogtyve for fjorten Dage siden.
 De gratulerede mig ikke.

ARNKILL.

Tror De, jeg ikke vidste, det var Deres
 Fødselsdag? Tror De ikke, at Buketten var
 bestilt?

Saa vovede jeg det ikke. En gammel —

LILI

truende.

Nu gammel igen. Jeg taaler det profecto
 ikke.

ARNKILL

straalende.

Altsaa, jeg vovede ikke at tro, at De
 havde lagt Mærke til, hvor stor en Beundrer
 jeg er af Deres — Kunst og af — Deres
 Person.

Jeg siger det som det er: jeg véd ingen Dame, der er mere indtagende, mere elskværdig, mere lady-like end De.

LILI.

Jeg véd virkelig ikke, hvad jeg skal svare! Det lyder næsten som en Erklæring — (hurtigt) som en rigtig god Vens Erklæring. Og saadan vil jeg ogsaa tage det.

ARNKILL.

Tak! Det kan De roligt. Jeg tør forsikre, at De ikke besidder nogen trofastere og mere hengiven Ven end mig.

LILI.

De fine Mand — og jeg en Skuespillerinde!

ARNKILL.

Det vil sige: jeg filistrøse Borgermand, og De Ungdommen, Skønheden og Lyset! Jeg: det, der dør — De: det, der lever!

LILL.

Men, Hr. Etatsraad! Nu vèd jeg da, hvorfra Deres Hr. Søn har sin poetiske Aare. Jeg hører og ser jo Ophavet.

Forøvrigt, nu spørger De nok! Deres Liv ligger jo i det gyldneste Lys, det som Anseelse og Rigdom kaster — medens mit —

ARNKILL.

Tilgiv, Frøken, De misforstaar mig! Jeg klager ikke over de ydre Kaar: jeg har det godt — jeg er sund og befinder mig vel — lever i trygge og klare Forhold.

Det er Hjærtets Kaar, Hjærtets Krav, hvorom jeg taler.

Jeg lever som en ensom Mand, meget stille og meget tungt. Og netop fordi mine Aar endnu ikke er Støvets Aar, kan jeg drømme om, maaske hige efter en rigere Lykke end den, de gode Forhold giver.

Men det er rimeligt nok altfor sent.

LILI.

For sent! Naar Hjærtet endnu er ungt!

ARNKILL.

Mit Hjærte har aldrig været yngre.

Min Ungdom var meget indgetogen. Jeg vænnede mig tidligt til et yderst arbejdsomt Liv, fik hurtigt stort Ansvar, en omfattende Forretning at føre. Jeg maatte give den alle mine Tanker og Evner — og al min Lidenskab ogsaa — hele min Tid.

Jeg giftede mig saa for at skabe mig et Hjem — en hyggelig Krog efter Arbejdstiden.

Min salig Kone var et Mønster paa en Hustru, en sjælden Kvinde, betænksom og opofrende som faa.

Men nu maaske forstaar jeg allerbedst, at der under vort iøvrigt saa smukke Samliv fattedes noget: en Duft, en Strømning, et Lys!

Livs-Vinens Blomst, kan jeg maaske sige.

LILI

uskyldigt.

Med andre Ord: en lidt for nøgtern Tilværelse.

ARNKILL.

Netop! Og naturligvis er jeg nu for gammel til at drikke mig den stærke Rus — og det vilde heller ikke klæde mig.

LILI.

Igen det uartige Ord! Og De, som ser
saa brillant ud —

ARNKILL

nærmere.

Frøken Bertram! Jeg har den største Lyst
til at lade Dem være Dommer over, hvad jeg
skal kaldes: ung — eller —

BARNESTEMMER

udenfor.

Bedstefa'r.

ARNKILL farer sammen, LILI ser venligt-uskuldig ud.

BARNESTEMMER.

Bedstefa'r, Bedstefa'r.

Lille TORVALD og lille JULIE kommer ind med deres Bonne.

TORVALD.

Er du her, Bedstefa'r!

JULIE.

Du lovede at gaa i Stalden med os, inden
vi skulde spise Middag.

BONNEN.

Kom Børn, I er til Ulejlighed!

TORVALD.

Maa vi blive, Bedstefa'r!

JULIE.

Skal vi ikke i Stalden?

LILI.

Hvilke yndige Børn! Det er Fru Meislings, ikke sandt?

ARNKILL.

Jo.

LILI.

Kom hen til mig, min lille Pige! Hvad hedder du?

JULIE.

Julie! Julie Frederikke Meisling.

47

LILI.

Hvor gammel er du?

JULIE.

Seks Aar.

TORVALD

Jeg er syv Aar.

ARNKILL.

I plager Damen.

LILI.

Aldeles ikke! Jeg elsker Børn. Hvad hedder du, min søde Dreng!

TORVALD.

Jeg hedder Torvald Ludvig Meisling.

LILI.

Gud, hvor han er dejlig! Han ligner Dem!

JULIE.

Skal vi ikke gaa i Stalden, Bedstefa'r!

TORVALD.

Kom, Bedstefa'r, du lovede os at se Hestene.

Børnene trækker i ham.

LILI.

Men hvad er det! Jeg synes, jeg hører min Moders Stemme. (Ser paa Uhret.) Min Gud, hvor Tiden er løben!

FRU BERTRAM og NIELS kommer fra Haven.

FRU BERTRAM.

Goddag, goddag, Hr. Etatsraad! Undskyld, at De ser mig! Jeg mødte Deres Søn paa Vejen, og saa kørte han med mig herhen —

NIELS.

Og saa tvang jeg Fru Bertram til at gaa herind, for Fruen trænger til et Glas Vin.

FRU BERTRAM.

Hr. Etatsraad — nej — paa ingen Maade

ARNKILL.

Hjærtelig velkommen, Frue! Jeg har været saa uhøflig mod Deres Datter, ikke budt hende nogen Forfriskning. Nu skal jeg —

ARNKILL ringer og siger den indtrædende JØRGENSEN Besked, imens taler FRU BERTRAM med Børnene, NIELS med LILI.

FRU BERTRAM.

Gud, hvilke dejlige Børn! Hvad hedder du, min lille Pige?

JULIE

Julie!

FRU BERTRAM.

Julie!

deklamerende :

»Naar du bliver ældre, vil du falde baglæns.«

JULIE.

Ja!

FRU BERTRAM.

Gud, hvor hun er kær!

NIELS

til LILI.

Er det gaaet godt?

LILI.

Udmærket. Nu véd jeg bare ikke rigtigt, hvem jeg skal forføre — om jeg skal vælge Fader eller Søn?

NIELS.

Tak skal du have! Det er morsomt at høre.

FRU BERTRAM.

Pigen ligner Dem aldeles, Hr. Etatsraad! Ikke sandt, det er Deres Børnebørn?

ARNKILL.

Jo, Frue.

FRU BERTRAM.

Gud, hvilken Lykke det maa være at have saadan nogle nussede Stumper omkring sig!

ARNKILL.

Selvfølgeligt. Men plager de Dem ikke?

FRU BERTRAM.

Aldeles ikke. Kom hen til mig, mit Sukkerbrød!

51

JULIE.

Bedstefa'r, skal vi ikke snart se Hestene?

ARNKILL

til Bonnen, anstrængt venligt.

Tag Børnene bort!

BONNEN.

Kom Valde! Kom Jullemor!

BØRNENE

klagende.

Skal vi nu gaa! Skal vi ikke se Hestene!

BONNEN slæber dem ud. JØRGENSEN har bragt Vin, har skænket og byder.

ARNKILL.

Saa, mine Damer, et Glas Vin!

FRU BERTRAM.

Tusind Tak!

LILI.

Ja jeg drikker mit Glas ud!

FRU BERTRAM.

Men vi drikker ikke paa Deres Stykke.

NIELS.

Nej, for Himlens Skyld!

Han drikker med LILI.

ARNKILL.

Hvorfor egentlig ikke det, Frue!

FRU BERTRAM.

Gud! Véd De ikke det! Aldrig ønske til
Lykke, da gaar det ilde:

Man skal ej ønske Lykke til,
thi man udfordrer Skæbnens Spil.

Ja vi Folk ved Teatret er overtroiske — og
De kan sige, hvad De vil — Tak, et lille Glas
endnu — det slaar til. Som nu sidst med det
Stykke — hvad var det nu det hed — De véd
den nye Forfatter, ham den lange mørke — nu
kommer jeg sandelig ikke paa hans Navn — kan
du ikke hjælpe mig, Lili?

LILI.

Det er lidt vanskeligt, Moder! Hvad var det for et Stykke, Komædie eller Tragedie?

FRU BERTRAM.

Det véd jeg virkelig ikke. Jeg var kun med i én Akt: jeg var Moder, Svigermoder —

LILI.

Det er du jo altid.

FRU BERTRAM

ler.

Det skammer jeg mig ikke ved, din Vigtigprop. Nej, men Forfatteren var saa kry og saa sikker, og efter Generalprøven sagde han: ønsk mig bare til Lykke, det er tyve Gange fuldt Hus. Men jeg talte med Svendsen —

ARNKILL.

Svendsen?

LILI.

Suffløren.

FRU BERTRAM.

Ja, kender De ikke Svendsen? Det er en gammel Teaterrotte, forsikrer jeg Dem, og en uundværlig Mand.

NIELS.

Det tror vi, Fru Bertram.

FRU BERTRAM.

Aa *jeg* kan mine Roller — var blot alle ligesaa sikre som jeg! Éngang lært — saa staar det for alle Tider indpræntet i min Hukommelse. Hvad var det nu jeg vilde sige? Ja, Svendsen, han sagde forleden, at han troede paa en pæn Sukces for Deres Stykke, Arnkill, og det *er* udmærket, det synes vi allesammen — selvfølgelig, Kassestykke, det bliver det ikke, det egner det sig jo heller ikke til — men nogle Hverdage kan det godt puttes ind — naturligvis ikke, hvis vi beholder den Varme Maj ud.

NIELS.

Nej, vi maa vist ønske Sne!

FRU BERTRAM.

Ja nu kommer snart den rigtige Sommer — hvad skal man saa tage sig til?

ARNKILL.

Naa, det er vel ikke saa vanskeligt.

FRU BERTRAM.

Ja ikke for Dem, Hr. Etatsraad, der har en saadan Villa — og en saadan Have: her maa være dejligt om Sommeren.

ARNKILL.

Ja den varmeste Tid plejer jeg nu at tilbringe i Jylland — jeg har en Gaard derovre.

FRU BERTRAM.

Det er sandt, De har en Herregaard derovre, det har Deres Søn fortalt: De er lykkelig.

LILI.

Naa, Moder, nu maa vi afsted. Jeg maa hjem og holde Hvil — jeg skal snart i Teatret.

NIELS.

Og Middagsmad?

LILI.

Før en Première — aldrig.

FRU BERTRAM.

Ja en lille Bid skulde du nu tage.

LILI.

Farvel, Hr. Etatsraad!

ARNKILL.

Farvel Frøken, og Tak for Besøget.

FRU BERTRAM.

Farvel, Hr. Etatsraad!

ARNKILL.

Farvel, Frue, og velkommen igen!

LILI
til Niels.

Farvel, Hr. Digter!

NIELS.

Jeg følger Dem til Vogns.

LILI
vender sig lystigt i Døren ved Bortgangen.

Hr. Etatsraad! Jeg tilgiver Dem aldrig, hvis De ikke møder iaften. Hvo, der elsker mig — han følger mig, og Død over de Lige-gyldige!

LILI gaar leende ud fulgt af Moderen og NIELS. ARNKILL gaar mod Verandaen, ser lidt efter de bortgaaende, vender tilbage til Stuen, bøjer sig ned mod den Pude, som LILI har lagt Hovedet imod og indaander Duften. NIELS kommer tilbage fra Haven.

NIELS
munter.

Jeg skulde endnu engang hilse og sige, at du værs'go skulde gaa i Teatret.

ARNKILL.

Jeg tænker ogsaa, jeg gaar.

NIELS.

Du synes godt om Frøken Bertram?

ARNKILL.

Meget godt.

NIELS.

Ikke som Skuespillerinde alene, som Person
i det Hele?

ARNKILL.

Udmærket godt.

NIELS.

Det glæder mig.

ARNKILL

hurtigt.

Hvorfor?

NIELS.

Hvorfor? Fordi jeg selv sætter den største
Pris paa hende — og er saa god Ven af hende.

ARNKILL.

Saa god Ven! Hvad mener du?

NIELS.

Jeg mener det ligefrem.

Børnene styrter ind, Bonnen bagefter.

TORVALD OG JULIE.

Bedstefa'r, Bedstefa'r! Nu er den fremmede
 Dame gaaet! Skal vi nu ikke til Hestene?

ARNKILL.

anstrængt.

Ja, nu kommer jeg, Børn! Se saa!

Han gaar med et Barn ved hver Haand, fulgt af Bonnen, der tysser
 paa Børnene.

NIELS

ser smilende efter ham, skænker sig et Glas Vin og drikker det
 langsomt.

ANDEN AKT.

Dagligstuen hos BERTRAMS, borgerligt møbleret, med et Kæmpespejl, et gammelt Piano og røde Peluches Møbler. Ikke uordentligt, heller ikke hyggeligt. Til højre ligger Entréen, i Baggrunden er Fløjdør til Spisestuen, til venstre Indgang til Lilis Sovekammer.

FRU BERTRAM sidder og stopper. SVENDSEN rejser sig fra Stolen.

SVENDSEN.

Jeg kan vel lave mig en Whisky?

FRU BERTRAM

vil rejse sig.

Nu skal jeg —

SVENDSEN.

Bliv bare siddende — jeg véd Besked.

Han gaar ud i Spisestuen, vender tilbage med Flaske, Sifon og Glas.

FRU BERTRAM

mens han gaar.

Har du læst Aviserne?

SVENDSEN.

De fleste ja. Har du dem ikke selv?

FRU BERTRAM.

Jo, men de er inde hos Lili. Hun faar dem altid allesammen paa Sengen. Saa tager hun dem en efter en — hvis hun da ikke falder i Søvn imellem, siger hun.

SVENDSEN.

Hun sover vist ikke fra Komplimenterne.

FRU BERTRAM.

Bliver hun meget rost denne Gang?

SVENDSEN.

Uhyre — som sædvanligt.
(Drikker.) Saalænge det varer.

FRU BERTRAM.

Aa, lad nu være!

SVENDSEN.

Du blev ogsaa engang rost. Dengang var det den smukke *Fru* Bertram, hvis Portræt hang i alle Vinduer. — Nu!

FRU BERTRAM.

Nu er det forbi. Jeg tager mig det ikke nær. Jeg er glad ved Lili.

SVENDSEN.

Javist — men dengang var det dig, nu er det hende — og om femten Aar er det en anden.

FRU BERTRAM.

Femten! Skal vi ikke sige tyve?

SVENDSEN.

Lad os bare sige femogtyve! Man kan mageligt vedblive at være Primadonna til tres. Efter en vis Alder kommer det blot an paa Udholdenhed og Sminke.

FRU BERTRAM.

Udholdenheden manglede jeg.

SVENDSEN.

Ja, ser du, i din Tid var det nu mest Skønheden, det kom an paa. Dengang skulde det ikke være saa dybsindigt.

Men der er En, der hedder Duse.

FRU BERTRAM.

Ja, det véd jeg nok.

SVENDSEN.

Hun har aldeles ødelagt Professionen: et gammelt, graahaaret og vindøjet Fruentimmer, der spiller Kameliadamen — med Sjælen!

FRU BERTRAM.

Aa, snak om en Ting!
Men Lili bliver altsaa rost?

SVENDSEN.

Hele Litaniet: ægte, kvindelig, sjælfuld —

FRU BERTRAM.

Og Stykket?

SVENDSEN.

Skældt ud.

FRU BERTRAM.

Over hele Linien?

SVENDSEN.

Nærmest.

FRU BERTRAM.

Det er ogsaa noget Skidt.

SVENDSEN.

Synes du?

FRU BERTRAM.

Ja, det syntes vi da allesammen hele Tiden. Jeg har siddet og hørt Lili i Rollen, og jeg forstod Gud hjælpe mig ikke et Ord af den.

Hvad syntes du?

SVENDSEN.

Jeg véd ikke — mig morede det nu ikke. Men det er der nu aldrig noget, der gør. Lige ved de første Prøver kan der jo være en lille Ting, der kradser. Men naar jeg har hørt jer hakke Replikerne til Frikadeller i tre Uger, er jeg saa skumked af det Hele, at jeg hellere vilde repetere den lille Tabel hundrede Gange end høre det skønneste Digterværk.

FRU BERTRAM.

Kunde de noget af det igaar?

SVENDSEN.

Lili kunde alt sit perfekt.

LILI er kommen ind fra Sovekammeret; hun har alle Bladene i Haanden

LILI.

Hvad siger du om Lili?

SVENDSEN.

Godmorgen! At du kunde din Rolle igaar,
selv de længste Tirader.

LILI

vifter med Bladene.

Her er Belønningen. Det er der altsam-
men: ægte, stort, kvindeligt, sjælfuldt!

FRU BERTRAM.

De er nok slemme mod Stykket.

LILI.

Det gaar ikke tre Gange. Der kommer
i hvert Fald ikke et Menneske. Uh, hvor det
er kedeligt! Og der er fjorten Dage tilbage
af Sæsonen, og det bliver bare gnavne Ansigter
paa Scenen og ingen Folk i Teatret.

Hvem der kunde rejse!

SVENDSEN.

Naa, de fjorten Dage kan du vel holde ud endnu!

LILI.

Jeg *er* jo kun i dette her.

SVENDSEN.

Du er da med baade i —

LILI

afbryder.

Aa hvad, jeg regner kun de ordentlige Roller.

SVENDSEN.

Primadonnaroller.

LILI.

Naturligvis, gamle Kældermand!

Jeg tror, jeg maa have Kaffe endnu engang, Mor! Og det er sandt! Buketterne?

FRU BERTRAM.

Jeg har sat dem i Vand her. Der var fem.

LILI.

Kom med Kortene!

SVENDSEN.

Nu skal jeg.

FRU BERTRAM.

Saa skaffer jeg Kaffe.

Hun gaar ud i Spisestuen.

LILI

ser paa Kortene.

Sese! Det er fra Etatsraaden.

SVENDSEN.

Hvad for en Etatsraad?

LILI.

Arntkill — naturligvis.

SVENDSEN.

Naa! Stykkets Fader — eller rettere
Bedstefader.

LILI

ler.

Bedstefader — det er rigtigt.

Ser du — et fint Kort med mange Titler
og Paaskrift (læser): »tillader sig at hilse paa
Frøken Bertram senere paa Dagen.«

Oh—la—la!

Synes du, jeg skulde gifte mig, gamle
Grøftegraver?

SVENDSEN.

Er du gal, Lili! Hvad er nu det for noget?

LILI.

Det er mit ramme Alvor. Synes du ikke,
jeg skulde gifte mig?

SVENDSEN.

Jo.

LILI.

Du spørger ikke, med hvem!

SVENDSEN.

Du siger mig jo ikke med hvem.

LILI.

Med en rig Mand.

SVENDSEN.

Nej.

LILI.

Jovist er han rig, skrubrig.

SVENDSEN.

Jeg siger: nej, med en rig Mand skal du ikke gifte dig.

LILI.

Saa! Synes du ikke, vi kunde trænge til flere Penge, hvad?

Véd du, hvad jeg har?

SVENDSEN.

Ja, Gæld.

LILI.

Netop! Tyk stor Gæld.

SVENDSEN.

Jamen den trykker dig ikke, og saa er det jo ligesom, du ikke havde den.

LILI.

Du er vis. Men den *kan* komme til at trykke mig.

Hvorfor skulde jeg forresten ikke lyksaliggøre en rig Mand?

SVENDSEN.

Fordi, enten bruger du hans Penge og saa bliver han fattig — og saa er det den rene Elendighed ovenpaa den megen Herlighed.

Eller ogsaa holder han paa sine Penge, og saa bliver du saa edderspændt, at I skændes fra Morgen til Aften.

LILI

ler.

Det lader sig høre. Men hvis han nu var saa rig, saa rig, at han slet ikke kunde ruineres?

SVENDSEN.

En Millionær — en rigtig Erke-Millionær?

LILI.

Netop ja.

SVENDSEN

ser paa hende.

Vil du fra Teatret?

LILI.

Hvad skal det sige?

SVENDSEN.

Naar du gifter dig med en Millionær, kan du da begribe, at han ikke lader dig føjte om paa en Scene mellem de andre Gøglere?

LILI.

Det kan du ikke vide!

SVENDSEN.

Det véd du meget godt.

LILI.

Naa, men selv om saa var — naar jeg sad som Million-Dame, saa kunde jeg vist nok undvære dig, gamle Hulebeboer, og dine Medskyldige.

SVENDSEN

ser paa hende.

Men Lili — hvad vilde du mere dig med?

Lille Pausc.

LILI.

Du er en Filosof, gamle Ven, der forstaar Tingenes Kærne.

Naa, trøst dig, jeg vil slet ikke gifte mig.

Fru BERTRAM kommer ind med Kaffe.

Undtagen Moder forlanger det!

FRU BERTRAM.

Her er Kaffe. Hvad skulde jeg forlange?

LILI

til Svendsen.

Vil du have Kaffe?

SVENDSEN.

Nej Tak! Maa jeg lave mig en —

LILI

skænkende for sig selv.

Vi talte om Giftermaal. Synes du, Mo'r,
jeg skulde tage Sløret?

FRU BERTRAM.

Er der nogen Alvor deri?

LILI

drillende.

Nogen Alvor er der.

FRU BERTRAM.

Tror du, Svendsen?

SVENDSEN.

Ja! Hun er hysterisk.

FRU BERTRAM.

Lili dog! Tænk dig lidt om! Gaa dog ikke hen og kast dig bort?

LILI.

Til hvem?

FRU BERTRAM.

Aa, det er naturligvis Thune, den dumme Dreng. Han er jo saa forelsket.

SVENDSEN.

Thune! Han er s'gu da ikke Millionær.

LILI

hurtigt og haardt.

Hvem har talt om Millioner?

SVENDSEN

forlegen.

Jeg mener bare — at han da ikke kan ernære Lili —

FRU BERTRAM.

Nej, det véd Gud, han ikke kan — med den Gage! Det blev hende, der maatte ernære ham!

Det ringer.

LILI.

Moder, se hvem det er — om jeg skal klæde mig paa?

FRU BERTRAM

gaar til Entrédøren, kigger ud og vender om.

Det er Thune.

LILI.

Ikke andre.

THUNE kommer ind fra Entréen.

THUNE.

Goddag — goddag Svendsen — goddag
Lili!

LILI.

Goddag Thune! Vil du have Kaffe?

THUNE.

Tak — nej!

SVENDSEN.

Tag heller en Whisky!

THUNE.

Nej, ikke om Formiddagen.

Jo, alligevel, giv mig en Whisky! Jeg
trænger til noget.

LILI.

Du har læst Aviserne?

THUNE.

Nej.

LILI.

Værsaagod, der ligger de alle.

THUNE.

Tak, jeg læser aldrig Aviserne, véd du.

LILI

uforstyrret.

De skrev pænt om mig idag, synes du ikke.

De andre ler.

THUNE.

Du gør Nar af mig, Lili, som altid.

LILI.

Jeg! -- Vi sad netop og talte om jeg ikke skulde gifte mig med dig. Moder vil nu absolut. Svendsen vakler.

THUNE.

Naa! Og du selv?

LILI.

Jeg! Jeg frygter blot, at jeg ikke kan blive dig den Hustru, som du maa kræve. Du er saa ung, Thune, saa uskyldig! Er jeg nu ogsaa skikket til at værne om dig og vejlede dig i Ondt og Godt?

THUNE.

Du er meget oplagt til at haane mig idag. Er det efter Sukces'en i Gaar?

LILI.

Misunder du mig den?

THUNE.

Det véd du godt, jeg ikke gør!

Det gør mig endda ondt for Arnkill, at Publikum var saa idiotisk.

LILI.

Aa, Gud jeg glemmer jo at læse hans Brev. Lad mig faa hans Buket herhen — og hans Faders med!

Fru BERTRAM giver Lili et Brev og flytter Buketterne hen til hende.

THUNE.

Du milde Himmel, fra Faderen ogsaa!
En hel Familieflora!

LILI.

Hys, mens jeg læser!

Hun læser Brevet.

Et yndigt Brev! — Og *han* skulde ikke
være Digter!

THUNE.

Vist er han Digter.

SVENDSEN.

Men du er ikke Skuespiller.

THUNE.

Pas dig selv!

FRU BERTRAM.

Jo, lille Thune, der mangler skam noget.

SVENDSEN.

Eller ogsaa er der altfor meget af noget.

FRU BERTRAM.

Det stemmer i hvert Fald ikke.

LILI.

Sig ikke noget ondt om Thune — heller ikke om Arnkill! Om ti Aar er den ene Digter og den anden Skuespiller — bare de bliver ved! Publikum skal hverken forføres eller imponeres eller erobres — bare trættes ud. En skøn Dag orker de ikke mere at skælde en Skuespiller ud for hans Grimasser — saa roser de ham.

THUNE.

De forstaar ikke, at det er Ens Hjærteblod, det koster. Dér giver man det Bedste i sig, Aften efter Aften.

LILI.

Eller det Næstbedste.

THUNE.

Hvad skal det sige?

LILI.

Ja, herregud, det er da umuligt, at man hver Gang kan give det Bedste — til Slutning maatte man da være løbet ganske tom!

Naa vær nu ikke forknyt; du er sød, Thune, det véd Gud du er! Jeg faar nok Glæde af dig.

Det ringer. Fru BERTRAM gaar til Entréen.

THUNE.

Maa jeg saa blive her idag?

LILI.

Du — nej! — Moder, se hvem det er!

FRU BERTRAM.

Det er Etatsraaden.

LILI.

Vil I saa gaa med jer! Jeg farer ind og tager en Kjole paa, Moder! Du maa holde ham med Selskab saalænge.

Hun løber ud. ARNKILL kommer fra Entréen.

FRU BERTRAM.

Vær saa artig, Hr. Etatsraad! Maa jeg forestille: Hr. Svendsen, Hr. Thune — Etatsraad Arnkill.

ARNKILL.

Frøken Bertram er ikke tilstede?

FRU BERTRAM.

Hun kommer straks — hun er endnu ved Toilettet.

SVENDSEN.

Ja, vi skulde nok afsted! Kom, Thune!

THUNE.

Farvel, Fru Bertram!

FRU BERTRAM.

Farvel, Thune! Farvel, Svendsen! Ja jeg følger jer ikke ud.

De bukker for ARNKILL og gaar ud.

En lille Kop Kaffe, Hr. Etatsraad!

ARNKILL.

Nej Tak — jo dog, hvis De vil være saa god!

FRU BERTRAM.

Jeg tror, De tør vove det, for vi holder strængt over god Kaffe her i Huset.

Hun skænker til ham og til sig selv. De sidder med Kopperne, en lille Stund tavse.

FRU BERTRAM.

Naa, Hr. Etatsraad!

ARNKILL.

Ja, Fru Bertram.

FRU BERTRAM.

Det gik jo ikke godt.

ARNKILL.

Hvilket mener Fruen?

FRU BERTRAM.

Stykket, naturligvis.

ARNKILL.

Nej, det er sandt — men det gik netop som jeg ventede.

FRU BERTRAM.

De kendte det?

ARNKILL.

Nej — men min Søn. Og — han har blot godt deraf.

FRU BERTRAM.

Ja, han skal jo ikke leve af det.

ARNKILL.

Nej heldigvis for ham.

Men Deres Datter — det var som altid
en Fornøjelse at se hende.

FRU BERTRAM.

Ja, Lili var udmærket. Hun er saa
flink — Folk var henrykte.
Hun naar vidt, skal De se.

ARNKILL.

Hum! — Hun *er* jo vidt, Fru Bertram!

FRU BERTRAM.

Ja men i vor Kunst kan man aldrig staa
stille.

ARNKILL.

Maaske! — Og dog — hvad kan egentlig
Deres Datter opnaa mere end hvad hun alt
har vundet? Bifald, Navn, Ære! Det bliver dog
altid en Gentagelse.

FRU BERTRAM.

Men ingen kedelig Gentagelse.

ARNKILL.

Det er en Fornøjelse at tale med Dem, Fru Bertram, saa præcist De udtrykker Dem.

Jeg vilde blot indvende, at *hvis* Deres Datter har kulmineret, vil Gentagelsen dog ende med at frembringe en Dekadence, som netop i Skuespilkunsten sikkert føles som en Ulykke.

FRU BERTRAM.

Min Datter er endnu ganske ung — og der er da længe til —

ARNKILL.

Ak, Frue, de unge Aar gaar allerhurtigst.

LILI kommer fra sit Sovekammer.

LILI.

Hr. Etatsraad! Undskyld, at jeg har ladet Dem vente!

ARNKILL.

Intet at undskylde — den behageligste Samtale med Deres Fru Moder —

FRU BERTRAM.

Jeg vil sige dig, at Etatsraaden spaar dig ilde.

LILI.

Hvad for noget! Hvordan det ?

FRU BERTRAM.

Etatsraaden taler om, at den Tid kommer snart, hvor det gaar tilbage for dig: Dekadencen.

LILI.

Nej hør nu, Hr. Etatsraad!

ARNKILL.

Fru Bertram misforstaar mig aldeles.

FRU BERTRAM.

Ja nu maa De selv klare Dem overfor Lili, og mig maa De have undskyldt, for jeg maa paa Teatret.

ARNKILL.

Jeg haaber da ikke, at jeg er kommet
Damerne til Ulejlighed.

LILI.

Ikke det bitterste — for mig; men Moder
maa gaa. Farvel, lille Moder! Hør, hvad der
er solgt til iaften!

FRU BERTRAM.

Det skal jeg. Farvel, Hr. Etatsraad!

ARNKILL.

Farvel, Frue!

Fru BERTRAM gaar ud i Spisestuen.

LILI.

Først og fremmest, Tak for de pragtfulde
Blomster!

ARNKILL.

De var i deres Tarvelighed kun et Paaskud.

LILI.

Et Paaskud! Og jeg, som troede, de betød
en hel Hyldest.

ARNKILL.

Der sér De, hvor klodset jeg udtrykker
mig. Jeg var igaar som altid dybt grebet af
Deres vidunderlige Spil — saa naturligt, saa
kvindeligt, saa — (LILI er lige ved at soufflere:) saa
sjælfuldt.

LILI.

De roser mig — men Stykket?

ARNKILL.

Stykket! — Jeg har engang læst, at netop
de daarligste Stykker spillede bedst — nu
tror jeg det.

LILI.

De tager fejl! Kun en Digters Ord kan
siges med virkelig Kunst.

ARNKILL.

Mon ikke, Frøken Bertram, den store
Skuespillerinde tager af sit Eget?

LILI.

Men i hvert Fald Deres Søns Stykke —

ARNKILL.

De forsvarer det?

LILI.

Han *har* et stort Talent —

ARNKILL.

— et endnu større Talent til at skjule sit
Talent.

Dog hvorfor tale mere herom — jeg finder
det meget elskværdigt af Dem at forsvare
ham —

LILI.

— og jeg det mindre elskværdigt af Dem
at angribe ham.

ARNKILL.

Min Søn angriber jeg ikke — jeg bedømmer ham —

LILI.

— dømmer ham.

ARNKILL.

Om De vil, ja. Jeg dømte ham allerhelst til Tavshed.

LILI.

Deportation?

ARNKILL.

Saamænd, ja.

LILI

leende.

Sibirien?

ARNKILL.

Ikke slet saa langt. Men sandt at sige,

tror jeg min Søn vilde have godt af en lang Udenlandstur — af at være alene med sig selv — blive færdig med det Gamle —

LILI.

— og vorde et nyt Menneske.

ARNKILL.

— ja — et dygtigt, handle- og viljedygtigt Menneske.

LILI.

Naa, men Deres Hr. Søn kan vel rejse, naar han vil?

ARNKILL

trækkende paa Ordene.

Aa — ja — saamænd.

LILI

ler.

De mener, der skal en liden Formalitet til. (Hun tæller i Haanden.) Noget, der ruller. (Han nikker leende.)

Har han ikke Kredit hos Dem?

ARNKILL.

Jeg kunde tænke at aabne ham en endog meget stor Kredit til en Rejse, *hvis* —

LILI.

Hvis? Hvad er Betingelsen?

ARNKILL.

Saa underligt det lyder: om Betingelsen vilde jeg netop tale med Dem.

LILI.

Det var mærkeligt.

(Meget fornemt.) Har jeg noget med Deres Søns Rejse at skaffe?

ARNKILL.

Misforstaa mig ikke, kære Frøken! Som sagt, jeg udtrykker mig klodset — jeg finder ikke de rette Ord.

LILI.

Jeg skulde næsten tro det. Først var

det noget om et Paaskud — nu om en Betingelse!

ARNKILL.

Ja — ja! Og dog er det ene og alene et Spørgsmaal.

LILI.

De taler i Gaader.

ARNKILL.

Ak, jeg er mig selv en Gaade allerede længe — og De maa bære over med mig.
Jeg vil jo intet nødigere end krænke Dem.

LILI.

Derom er der jo slet ikke Tale.

Men ganske oprigtigt, vor Samtale forekommer mig helt forvirret, og jeg synes ikke, at dette er min Skyld.

ARNKILL.

Nej, udelukkende min! Men jeg skal nu fatte mig og forklare —

Altsaa — nej — ja — det *er* et Spørgsmaal.

LILI.

Men i Himlens Navn, saa spørg da Oraklet — jeg sidder alt paa Trefoden.

ARNKILL.

Spøg ikke, Frøken — da mister jeg ganske Fatningen. Og Modet.

Altsaa. Jeg kan ikke tænke mig, at De ikke skulde have bemærket, hvilken Tiltrækning Deres — Væsen og Person har øvet paa mig, efterat jeg i Vinter lærte Dem at kende.

LILI.

Jeg har ganske sikkert troet at mærke, at De viste mig en Venlighed, som naturligvis var yderst smigrende.

ARNKILL.

Venlighed — nej, Ordet er fejlagtigt. Jeg — jeg — nej, jeg gør bedre i straks — jeg maa hellere begynde med Slutningen — kort,

Frøken Bertram, jeg er kommen her idag for at gøre Dem et Spørgsmaal, som forlængst stilledes i mit Hjærte, men nu først trænger sig frem paa mine Læber:

(Ganske bleg) Kunde De tænke Dem at — blive min Hustru?

LILI.

Deres Hustru — jeg!

ARNKILL.

Inden De siger mere, Frøken, saa lad mig nu tale. Nu er Seglet brudt, og jeg finder mig selv. I en klar Situation har jeg aldrig manglet de Ord, som jeg burde sige.

Jeg forstaar saa godt, at Deres første Følelse er Overraskelse — Forskrækkelse. Hvor kunde De tiltro mig den Galskab i min Alder at — forelske mig, jeg maa vel med Fare for den største Latterlighed benytte dette Ord. Idag behøves ingen Komplimenter mellem os: jeg véd, at jeg ikke er nogen Olding — jeg véd ligesaa vel, at jeg ikke er nogen ung Mand. Jeg er gammel, skønt — desværre for mig — jeg føler ungt.

Jeg saa' Dem i Vinter i mit Hjem — Dem hvis Skønhed og Talent jeg saa ofte havde beundret i Teatret. Jeg kan umuligt skildre Dem, hvilken Fortryllelse der for mig udgik fra Deres Person. Straks forstod jeg det knap selv. Kun langsomt begreb jeg, hvorledes De havde beslaglagt alle mine Tanker. Jeg følte mit Væsen omformes, mine Livsplaner forrykkes derved.

Jeg blev ligesom en anden.

Nej — jeg ønskede at være en anden.

Til den — Længsel, som De vakte hos mig, kom nu en ubeskrivelig Angst eller Ulykkesfølelse. Jeg saa' pludselig mit Liv mørkt for mig. Det, der tidligere forekom mig at indeholde saamegen rolig Lykke, syntes mig nu dødt, forbi, i hvert Fald ligegyldigt. Jeg levede jo i klare Forhold, havde et stort Arbejdsfelt for mig — og dog hvad betød alt andet imod den Lykke, som alene De kunde aabne for mig? De besad Nøglen til det ene Værelse i Slottet, hvor Lykken boede.

Men kunde jeg naa ind til Lykken? Kunde jeg endnu mod Livets Aften nyde den Skønhed — som jeg aldrig havde kendt? Jeg sagde Dem igaar: min Ungdom var afholdende, mit Ægteskab blev et roligt Venskab; det som

Deres Smil, Deres Tale, Deres Gang aabenbarer for mig, har aldrig lyst over min Vej. Bittert har jeg følt dette.

Saamange Ord maa jeg, fordi jeg er gammel, finde og bruge for at forklare Dem hvad en ung Mand vilde sige i en eneste Sætning — maaske blot med et Haandtryk eller et Blik.

Og nu! Finder De dette saa afsindigt, at De ogsaa for min Skyld ønsker, jeg straks skal gaa — eller — vil De tillade mig — at blive?

LILI.

Hvordan skal jeg vel svare? Først, at De ikke skal gaa, De som hædrer mig ved hvert Ord, De siger. Selvfølgelig skal De blive.

ARNKILL.

Tak!

LILI.

Men De maa give mig Tid, lade mig samle mine Tanker. For dette kommer jo saa ganske uventet. Jeg vilde ikke være noget ret Kvindfolk, om jeg ikke havde mærket

lidt andet end — Venskab hos Dem, men at De, den store Mand, tænkte saa alvorligt paa en lille Skuespillerinde —

ARNKILL.

Aa, saadan maa De ikke sige. Ikke dette, en lille Skuespillerinde: der er i Klengen noget, jeg ikke lider.

LILI.

Jaja: en Skuespillerinde da. Nej véd De, det *maa* forvirre mig, om det just ikke forskrækker mig — der skal saameget til for at forskrække mig.

Og dette — dette har De overvejet og gennemtænkt? Dette er fast og alvorligt Forsæt?

ARNKILL.

Saa alvorligt, at om *De* vilde — (sagtere) saa var De om faa Dage min Hustru.

LILI.

ser paa ham, langsomt.

Og véd De rigtigt, hvem jeg er?

ARNKILL.

Jeg beder Dem — ikke et Ord: jeg véd
alt hvad jeg vil vide.

LILI.

De kender min Familie, mine Forhold,
mine Teaterhændelser —

ARNKILL.

Jeg kender alt hvad jeg bør kende. Jeg
tør forsikre Dem, at Deres Moder næppe kan
faa en mere opmærksom og hengiven Svigersøn.

LILI

lidt rørt.

De er en Hædersmand.

ARNKILL.

Det haaber jeg.

LILI.

Men ligemeget med alt andet. Jeg selv!
Jeg er Skuespillerinde — og De kunde tænke

Dem at være gift med en Skuespillerinde, der lever sit brogede Liv mellem Kammeraterne, den halve Dag til Prøve, den hele Aften paa Scenen?

ARNKILL.

Jeg *kan* tænke mig dette, hvis det var nødvendigt — hvis Skuespillerinden var *Dem*. Men — hvis De samtykkede i at modtage min Haand: hvorfor *var* saa dette nødvendigt?

LILI.

Jeg skulde opgive Teatret — det har De tænkt!

ARNKILL.

Jeg véd ikke, hvormeget det vilde koste Dem at opgive Teatret aldeles. Men hvorfor i hvert Fald være saa haardt bunden? Jeg tænker mig, at meget Arbejde ved Teatret gøres for — andet end Kunstens Skyld. Naar det Finansielle ingen Betydning havde — vilde en højst talentfuld Skuespillerinde kunne vælge sine Roller selv.

LILI.

De vil brede Tæpper paa min Vej.

ARNKILL.

Netop — jeg takker Dem for de Ord. Og hør mig nu til Ende! Jeg forstaar saa fuldkommen, at Deres Følelse ikke kan mødes ensartet med min. De er ung og skøn — jeg gammel og ingen romantisk Elsker. Jeg har naturligt tænkt paa — Kompensationen.

Den er: saa stort et Liv, som vort Land kan byde. Jeg er rig, rigere endda end Folk tror. Jeg kan — jeg siger det med en vis Stolthed — brede selverhvervede, hæderligt erhvervede Tusinder og atter Tusinder som Tæpper for Deres Fod. Slottet skal staa rede, Yachten ligge under Damp, Hestene stampe i Stalden — og ingen Kostbarhed være for kostbar til at kalde Dem Ejerinde.

Til Gengæld beder jeg Dem om hvad Alverdens Millioner ikke kan skænke: Ungdom. Deres Ungdom skal forynge mit Blod som den faar mit Hjærte til at banke.

Maaske er dette en Handel: jeg skammer mig ikke, jeg *er* jo Handelsmand —

LILI.

Aa, nævn dog ikke det Ord!

ARNKILL.

Et Bytte da — hvad uhæderligt er deri?

LILI.

Intet uhæderligt, men maaske noget — uskønt.

ARNKILL.

Jeg forstaar. De rører ved den Sten, der bringer hele min stolte Bygning til at falde.

LILI.

De forvirrer mig ved Deres Veltalenhed — jeg faar ikke Tid til at samle mig, til at spørge. De glemmer én Ting, Hr. Etatsraad!

ARNKILL.

Hvilken?

LILI.

At De ikke er alene. De har Børn. Hvad

tror De, Deres Datter og Svigersøn vilde sige til mig som Stedmoder?

ARNKILL.

Hvad de vilde sige?

LILI.

Tænker De, jeg vilde modtages med Glæde?

ARNKILL.

Det blev endelig deres Sag. Jeg er ikke afhængig af min Datter, end mindre af min Svigersøn.

LILI.

Det blev ogsaa min Sag. Og min første Indtrædelse i al Deres Herlighed vilde blive ret kummerlig, naar den ledsagedes af den hele Families Flugt fra det Hjem, som jeg besmittede.

ARNKILL.

Besmittede! — jeg beder Dem!

LILI.

Jaja — som jeg gjorde usikkert da. Den lille Skandale, som herved vakttes, vilde faa Hundreder af Hjælpere og Tilhængere. Kender De én, Mand eller Kvinde, som ikke vilde spotte, indigneres, fryde sig over Bedstefaderen, der giftede sig til sine Børns Forargelse med den bekendte Lili Bertram?

ARNKILL.

Vel — ikke mer herom! Jeg kan ganske berolige Dem: jeg garanterer for, at der ingen Skandale bliver, ikke den allerringeste.

LILI.

Det var meget.

ARNKILL.

Stol paa mig!

LILI.

Med hvilken Tryllestav forvandler De Had til Venskab?

ARNKILL.

Med — jeg undser mig lidt ved at sige det: for ogsaa dette smager af Handel.

LILI.

De *maa* forklare mig det.

ARNKILL.

Med — en gylden Tryllestav.

LILI.

Penge — igen Penge!

ARNKILL.

Ja, altid Penge. Dette er ganske simpelt. Det har været min Svigersøns Ønske i mange Aar — ligesiden han *blev* min Svigersøn — at indtræde som Associé i min Forretning. Endnu igaar bad han mig derom. Jeg har hidtil nægtet — jeg holder af at være ene-raadende, og hans Dygtighed er ikke saa betydelig, at jeg har følt mig fristet.

Nu — er det anderledes. Jeg *vil* være friere end før — vil kunne rejse, holde Ferie, tilbringe Tiden efter Forgodtbefindende. Jeg kan træffe et Arrangement, der vil være ham yderst kærkomment.

Tro mig, min Svigersøn og min Datter vil med skyldig Ærbødighed modtage den — Stedmoder, der — der —

LILI.

— bringer dem Nøglen til Kassen.

ARNKILL.

Frøken Lili!

LILI.

Hr. Etatsraad! De kender min Maade at være paa. Jeg *vil* sige netop de rigtige Ord — jeg er vant til at se Mennesker som de er og ikke lade mig imponere.

De synes ikke derom?

ARNKILL.

Alting klæder Dem.

LILI

ler.

Nu, ja, hvor De er saa forelsket. For De *er* uhyre forelsket.

ARNKILL

sagte.

Ja, det er jeg.

LILI

koket.

Saa forelsket, at — De maa have mig.

ARNKILL.

Saa forelsket, at jeg maa eje Dem — eje Dem uindskrænket for alle Tider.

Lille Pavsse.

LILI

tilbagelænet med lukkede Øjne.

Hvor gammel er De?

ARNKILL

tungt.

Jeg er — seks og halvtres.

LILI.

Og jeg er seks og tyve.
Det giver tredive Aar.

ARNKILL.

Uoverstigelige, uoverkommelige tredive
Aar.

Er det Deres Mening?

LILI.

Jeg har endnu ikke sagt min Mening.

ARNKILL.

Men De vil sige den? Snart?

LILI.

De maa ikke presse paa mig. De maa
forstaa: Mening har jeg slet ikke nu. Kun
Stemninger.

De er jo meget veltalende, og De skaber
saamange Billeder for mig. Naar De udmaler
Fremtiden for mig, saa ser jeg den uvil-
kaarligt saaledes. Jeg ser mig i Deres pragt-

fulde Villa — Millionærfrue; paa Herregaarden — Slotsfrue; i selve Hoffets Gemakker — hvem véd: Ministerfrue!

ARNKILL

roligt.

Hvis De netop ønsker det —

LILI.

Og dette tiltaler mig. Jeg lukker uvilkaarligt Øjnene, og saa ser jeg mig i straalende Pragt, langt Slæb og klare Diamanter mellem nysgerrige og galante Mennesker — jeg morer mig ved at se mig saadan — for jeg kender det saa godt.

ARNKILL.

Kender det?

LILI.

Fra Scenen, ja. De glemmer, at jeg er Skuespillerinde. Jeg har jo baaret de straalende Dragter, selv om Silken ikke var den solideste og Diamanterne Glas. Slotsfrue, Ministerfrue — bah! Nej, Dronningen selv har jeg

været Aften efter Aften, den allerdejlige Dame, til hvem alle Mænd bejlede.

Saa De ser: hvad er Deres glimrende Tilværelse mod min?

ARNKILL.

Hvad den er! Virkelighed mod Skin.

LILI.

Og bliver den derved saameget rigere, nydelsesrigere?

ARNKILL.

Jeg skulde tro det! Hvad Digterne drømmer om, det blev Alt Deres.

LILI.

Jeg har spillet saa mange skønne Roller; mon den, De byder mig, er saameget skønnere end hine?

ARNKILL

blegnende.

Saa ganske forsmaar De, hvad jeg tilbyder —

LILI
hurtigt.

Jeg vil ikke krænke Dem, det véd De godt. Jeg maa tænke, overveje, saadan som jeg nu kan. Og maaske derfor blænder det, De tilbyder, mig ikke saa stærkt, fordi jeg ejede det i Forvejen eller fordi det smelter sammen med alt hvad Livet indtil nu var for mig:

Roller, Roller, Roller!

ARNKILL.

Og har da ikke Teatret for Dem en hel anden Side end den romantiske Flitterstads': Pjalternes tarvelige Skyggeside?

LILI.

Hys, tal ikke derom! Skyggen nærmer sig ikke længer mig: jeg lever i Lyset.

ARNKILL.

Og vil den vare, Flitterstadsen?

LILI.

Jeg elsker den, mens den glitrer.

ARNKILL.

Men jeg har jo sagt Dem — hvis *det* er Indvendingen: De vedbliver at spille Komedie, om ikke paa ganske samme Maade som før.

LILI.

Har De tænkt derover? Ministerfrue—Skuespillerinde! Det indbilder De mig ikke.

ARNKILL.

Nu — Minister er jeg endnu ikke. I hvert Fald: har De Lyst, skal jeg bygge Dem det fineste Teater, hvor De kan opføre de skønneste Komedier.

LILI.

For Dem alene — aa, jeg forstaar! De som Kong Ludvig eneste Tilskuer i Logen og jeg i fantastisk Dragt paa Scenen: og naar Forestillingen slutter, er Julie, Kleopatra, Maria Stuart Deres.

ARNKILL.

Ikke jeg som eneste Tilskuer — et ud-søgt Publikum.

LILI.

Ak, Hr. Etatsraad, det Publikum, der køber sin Billet og klapper i sine Hænder, er altid det udsøgte.

Lille Pavse.

ARNKILL.

langsomt.

Dette er da Svaret?

LILI.

Nej, der *er* intet Svar — ikke nu. Og Teatret afgør ikke Svaret. For saa dum er jeg ikke, at jeg ikke ser Fremtiden — hvor usikker for mig alene, hvor sikker hos Dem! Hvormange Aar har jeg endnu — hvor let tabes ikke den vundne Stilling og Publikums Yndest — hvor hurtigt mistes ikke Sundhed, Energi, Skønhed! Og hvor ynkeligt er det ikke at se disse gamle, der paa Livet kæmper for at synes unge — og ingen narrer.

(Leende) I alt Fald tænker jeg saadan nu. Om jeg vil mene det Samme, naar jeg selv er ældre —!

ARNKILL.

De kan i tyve Aar være den smukke og misundte Fru Arnkill — og naar jeg er død, vil de ældre Dage —

LILI.

Nej nej, de ældre Dage kan jeg ikke tænke paa. Jeg kan ikke sætte i Begravelseskassen, naar jeg er seksogtyve Aar.

ARNKILL.

Véd De, Lili, at De piner mig: De lader mig haabe, og saa styrter De mig ned igen.

LILI

blødere.

Jeg vil ikke pine Dem. Det kan De bedst forstaa deraf, at jeg ikke nævner det aller — allervigtigste.

ARNKILL.

Hvad mener De?

LILI.

Det som jeg skal undvære — *det* De faar igennem mig.

ARNKILL.

Og det er?

LILI.

Hvad vil De kalde det: Ungdom — Livs-
glæde — Poesi!

(Hurtigt) Vi vil ikke tale mere herom,
ikke et alvorligt Ord mere.

ARNKILL

tøvende.

Som De vil.

LILI.

Dog jo endnu ét. De omtalte før Deres Datter og Svigerson, men Deres Søn nævnte De ikke. Tror De, *han* vil være glad ved at faa en Stedmoder?

ARNKILL.

Hvad min Søn mener, betyder —

LILI.

— betyder noget, i hvert Fald for mig.

ARNKILL.

Betyder! (Tungt) Betyder da min Søn noget for Dem?

LILI.

Han er en god Ven, som jeg sætter megen Pris paa.

ARNKILL.

En god Ven! Bekendt vilde *jeg* hellere sige.

LILI.

Jeg siger: Ven.

ARNKILL.

Og hvad forstaar De ved Ven?

LILI.

Hr. Etatsraad! Dette er jo intet Forhør
os imellem?

ARNKILL.

Bevar'es nej. Altsaa min Søn — De
vilde sige?

LILI.

Ja — hvad er Kompensationen for ham?

ARNKILL.

Aa, saadan!

LILI.

Bliver *han* retfærdigt behandlet, naar Deres
Datter optages i Firmaet, hvad der vel vejer
ganske tungt?

ARNKILL.

smilende.

Aa ja.

LILI.

Skal Hr. Meisling gaa af med hele Profiten?

ARNKILL

stadigt smilende.

For denne Interesse bøjer jeg mig. Jeg tænker min Søn intet vil have imod en længere Udenlandstur — og jeg skal ordne ham et Kreditiv, der vil gøre ham til en Fyrste blandt Rejsende.

LILI

tankefuld.

Et Rejsekreditiv.

Og nu ikke et Ord mere idag om Forretninger eller alvorlige Ting. Og dér er ogsaa Moder tilbage.

Fru BERTRAM kommer ind fra Entréen.

ARNKILL.

Fru Bertram er vist forfærdet over at se mig her endnu. Jeg *maa* da ogsaa afsted, jeg har meget at besørge.

Og hvornaar har jeg den Fornøjelse at se Dem og Deres Fru Moder hos mig?

LILI.

Vi overrasker Dem en Dag.

ARNKILL.

De maa erindre, mine Damer, at *naar* det konvenerer Dem — til hvilken Tid og jo længere des bedre — staar mit Hus aabent for saa kære Gæster. Det er Sommer nu — og maaske nogle Dage udenfor Byen kunde friste —

FRU BERTRAM.

Ja tusind Tak, Hr. Etatsraad, men Teatret —

LILI.

Vi takker foreløbig. Farvel.

ARNKILL.

Farvel og paa Gensyn!

ARNKILL gaar ud af Entrédøren.

FRU BERTRAM.

Naa det maa jeg sige!

LILI.

Hvad maa du sige?

FRU BERTRAM.

Han er skam slagen, og han er ivrig. Men hvad skal alt dette betyde, Lili! Har han friet?

LILI.

Du er nok nysgerrig, Moder!

FRU BERTRAM.

Frygteligt! Jeg har været ganske nervøs lige siden jeg gik hjemmefra. Jeg gik og trippede omkring paa Teatret som en syg Høne og havde Gud hjælpe mig ikke Tanke til nogenting. Der er naturligvis ikke solgt det mindste, du — nu rasler de Fribilletter ud — du skulde set Direktøren — jeg tror ikke, det gaar mere end denne ene Gang endnu.

LILI

i Tanker.

Ikke det — saa!

FRU BERTRAM.

Det er dig ligemeget?

LILI.

Aldeles ikke.

FRU BERTRAM.

Nej saadan som du har slidt med din Rolle. Det er da ogsaa en Idiot, den Arnkill!

LILI.

Naa naa, ikke skælde Niels ud!

FRU BERTRAM.

Men Gud Fader bevare's nu glemmer jeg jo rent: hvad var det saa med den gamle Arnkill?

LILI.

Den gamle Arnkill — du vilde nok ikke kaldt ham gammel, hvis du havde hørt ham tale.

FRU BERTRAM.

Havde han det saa hedt?

LILI.

Morderligt.

FRU BERTRAM.

Sig mig, Lili, sig mig: friede han — virkelig friede han?

LILI

højtideligt.

Ja, Mama, han vilde *gifte mig*.

FRU BERTRAM.

Aa nej — du gør Halløj med mig.

LILI.

Jeg forsikrer dig, Fru Bertram, du kan blive Svigermoder til en virkelig Etatsraad, Kommandør af Dannebrog, Landstingsmand, Herremand, hvornaar du vill!

FRU BERTRAM.

Det var som Pokker! Sikken en Redelighed!

LILI.

Frister det dig ikke?

FRU BERTRAM.

Mig! Nej, ikke det mindste, det tør jeg roligt sige — uhha, uhha, uhha! Nej, det er for fyfint for mig. Nej ellers tak!

LILI.

Kan du ikke se dig i staa graa Atlask feje op ad Kirkegulvet ved hans Side — aa Gud nej, det er jo mig, der skal have Æren. Det er Niels — der skal være Med-Svigerfader til dig.

FRU BERTRAM.

Gud, hvor du vrøvler, Lili!

LILI.

Jeg forsikrer dig, jeg er ganske alvorlig
indvendigt.

Og helt underlig tilmode.

FRU BERTRAM.

Nu er det nok mig, der maa spørge, om
ikke dette Tilbud frister dig.

LILI.

Jo, Moder, det frister og forskrækker
mig lige stærkt.

For ser du, Moder, det er jo ikke altid
saa let dette her — og smaat undertiden —

FRU BERTRAM.

Aa, véd du hvad: nu du har din gode
Gage —

LILI.

Der er dog saameget Pengevrøvl — og
Gæld!

FRU BERTRAM.

Gud, den Gæld — den er da værst for de andre. Den trykker os da kun, naar vi betaler den — og det gør vi jo ikke.

LILI.

Og saa Teatret: med Kammeraterne, der misunder En, og Forfatterne, der forliber sig i En, og Journalisterne, der ærgrer En, og Direktør og Instruktør og Fanden og hans Oldemoder — puh! Undertiden har jeg det saadan op over Ørene, at jeg kunde skringe af Ækelhed og løbe min Vej fra det alt-sammen.

FRU BERTRAM.

Og saa er det dog det eneste, der morer dig.

LILI

langsomt.

Ja, saa — er det dog — det eneste, der morer mig.

Lille Pavsse.

Men kummerligt er det alligevel.

FRU BERTRAM.

Og det andet — hvad er saa det?

LILI.

Stort Liv, Moder, flot Liv! Herlighed og Glæde og Rigdom uden Ende: Heste der stamper, Diamanter der lyner, Slotte der hæver sig op af Jorden, Millioner — Millioner, der ruller!

FRU BERTRAM

blændet.

Ja véd du Lili, er det virkelig Millioner —

LILI.

Avtentiske Millioner i Bankens klare Guld, og de yngler bestandigt, ruller og strømmer, bliver til et Hav af Guld! Og af dette Hav stiger jeg frem: Venus fra Guldhavet.

FRU BERTRAM.

Puh! Jeg bliver ganske hed i Hovedet — og ganske mat i Benene.

LILI.

Hvad siger du nu?

FRU BERTRAM.

Jeg véd skam ikke! Jeg maa tænke derover — *du* maa ogsaa tænke derover —

LILI.

Og *han* maa ogsaa tænke derover — og saa tænker vi alle derover.

Det ringer.

Hvem er nu det?

THUNE kommer ind.

Hvad Thune! Du her igen!

THUNE

bleg, beruset, stiller sig i Position.

Hvad er det jeg hører, Lili!

LILI.

Aa, skab dig nu ikke!

FRU BERTRAM.

Nu har du drukket, Thune!

THUNE.

Nej, jeg har ikke — og I skal holde op med at haane mig!

FRU BERTRAM.

Aa, lad nu være, Thune — der er ingen, der haaner dig.

THUNE.

Jo, Lili gør — Lili foragter mig!

LILI.

At du gider sige saadant noget, et langt Mandfolk!

THUNE.

Min Tid kan komme — miskendt, kejtet, men maaske et Geni!

LILI.

Aa hellige Michael Wiehe — hvad Ulykke
har du ikke gjort!

THUNE.

Der hører du selv, hvor du haaner mig!

LILI.

Men i Himmels Navn, Menneske, hvad
vil du?

THUNE.

Hvad jeg vil! Det kan jeg ikke sige i
din Moders Nærværelse.

LILI.

Passiar — maa vi være fri!

FRU BERTRAM.

Ja, jeg kan saamænd godt gaa.

LILI.

Paa ingen mulig Maade. Hvad er det for noget Snak?

THUNE.

Naa ja, din Moder véd det vel, og snart den hele By.
Jeg hører, Lili, du vil gifte dig.

LILI
haardt.

Af hvem hører du det?

THUNE.

Det kan være ligemeget.

LILI.

Ligemeget, hvem der løber om med saadanne Rygter!

THUNE.

Rygter!

LILI.

Hvad *er* det for noget? Hvem har sagt det? Naa!

THUNE.

Det er — Svendsen.

LILI.

Svendsen — han var vel fuld.

THUNE.

Det var han. Men derfor var det ligegodt sandt — netop derfor.

LILI

haanligt.

Af fulde Folk, mener du —

THUNE

Du nægter det ikke.

LILI

koldt.

Jeg beder dig passe dig selv og gaa din

Vej. Om jeg saa vilde gifte mig tusinde Gange, saa kom det dog ikke dig ved.

THUNE.

Hvis du vilde gifte dig tusinde Gange, saa kom det ikke mig ved. Men hvis du vil gifte dig én Gang, kun én, en borgerlig, overspidsborgerlig Gang — saa protesterer jeg.

Ja, var det med en Kunstner —

LILI.

Med dig for Eksempel?

FRU BERTRAM.

Ja, det kunde du lide, lille Thune: at have Lili til at ernære dig!

THUNE.

Fornærm mig ikke! Lili kunde gøre værre Ting end gifte sig med mig. Lili véd godt, at jeg elsker hende — Det véd du, Lili!

LILI.

Jeg véd, at jeg er ked af dig — og at du nu skal gaa.

THUNE.

Du har ikke altid været ked af mig, Lili!

LILI.

Du skal tie og gaa.

THUNE.

Ja, jeg skal tie. Men jeg vil sige dig, Lili, at jeg foragter dig, hvis du gaar hen og gifter dig med en gammel Pengesæk!

Fy for Pokker! Du maa jo skamme dig!

LILI

bleg.

Hvis du nu ikke gaar, skal du aldrig sætte din Fod mere her i Huset.

FRU BERTRAM.

Kom nu, Thune!

THUNE

ydmug, med Taarer.

Vær ikke vred, Lili, vær ikke vred! Husk,

jeg elsker dig! Jeg synes, det er saa forfærdeligt!

Du *maa* være imellem os — hører du — altid!

LILI.

Jeg vil ikke høre mere, ikke et Ord.

Jo, én Ting. Sig mig ærligt og kort: nævnte Svendsen noget Navn for dig?

THUNE.

Nej.

LILI.

Naa — han var dog ikke *saa* fuld. — Gaa saa, gaa!

Det ringer.

THUNE.

Tilgiver du mig saa?

FRU BERTRAM.

Kom nu, Thune! Du ser jo, hun er nervøs.

NIELS kommer ind.

Saa der har vi en ny Plageaand.

NIELS.

Tak for Venligheden, Fru Bertram!
Goddag, Thune!

THUNE.

Goddag, Arnkill! Tak for igaar!

NIELS.

Selv Tak!

THUNE.

Det var et dejligt Stykke. Du er en
Digter — en stor Digter!

NIELS.

Det er vi to enige om. Og du er en stor
Skuespiller.

THUNE.

Begynder du nu ogsaa!

NIELS.

Hvad for noget?

FRU BERTRAM.

Nej, kom nu dog, Thune!

Hun trækker ham ud med sig i Entréen.

NIELS.

Hvad gik der af ham?

LILI.

Aa, han var fuld. Og saa er han jo tosset af Indbildskhed, skønt han ingenting duer til.

NIELS.

Herregud — jo mindre andre paaskønner En, des mere maa man selv.

LILI.

Jeg er snart saa ked af disse teatraliske Fagter.

NIELS

ser lidt paa hende, rækker hende Haanden.

Goddag, du!

LILI.

Goddag, Niels!

NIELS.

Er du i *saa* slet Humør?

LILI.

Aldeles ikke.

NIELS.

For jeg synes ellers —

LILI.

At du havde mere Grund dertil — *saa*-
mænd ja; det kan der være noget i.

Hvorfor kommer du *saa* sent?

NIELS.

Fordi —

LILI.

Fordi det gik *saa* snavs igaar? Jeg troede,
du ventede det.

NIELS.

Jeg ventede det — men jeg haabede det modsatte.

LILI.

Og nu?

NIELS.

Nu skal jeg over det, før jeg kan begynde paany.

LILI.

Du *vil* blive ved?

NIELS.

Hvad mener du? Skulde jeg holde op, fordi Publikum igaar ikke syntes om mit Stykke? Nej, saa modfalden er jeg ikke.

LILI.

Men det samme er passeret dig før.

NIELS.

Det har du Ret i.

LILI.

Jeg tror ikke, *jeg* holdt ud, hvis det slog fejl for mig bestandigt.

NIELS.

Der var dog nogle Aar —

LILI.

Sandt nok, det var der — men —

NIELS.

— men du mener: en smuk Kvinde —

LILI

smilende.

Noget saadant mente jeg.

NIELS.

Naa, jeg skal jo ikke leve af Poesien. Etatsraad Arnkill er ikke ilde at have til Fader for et mislykket Geni.

LILI.

Tror du, at du er et Geni, Niels!

NIELS.

Spørger du for Alvor?

LILI.

Er du sikker paa dig selv? Ogsaa efter din —

NIELS.

— sidste Fiasko, vil du sige. Jo! Jeg kommer til at gøre noget godt engang. Jeg kan ikke finde min Form endnu. Den, jeg anvender, passer ikke, enten det nu er min Skyld eller andres. Men det kommer nok. Jeg har noget inde i mig — noget, der baade er lystigt og ømt og tindrende og forstandigt. Jeg er jo ikke dum; jeg véd en Mængde Ting; jeg lærer mig alt hvad jeg kan. Men naar jeg skal forme mine Tanker, saa falder det enten for haardt eller for dunkelt.

Men det kommer nok.

Og Arbejdet er morsomt, mens det staar paa.

Nogle synes da ogsaa om det. Du da for Eksempel — ikke?

LILI.

Jo, Niels!
Men jeg forstaar mig ikke derpaa.

NIELS.

Du — som er saa Pokkers klog!

LILI.

Ja til mit.

NIELS.

Aa, der er ingen Forskel. Ingen af os véd, hvorfra det kommer. Det gemmes inde i os paa saadan en løjerlig Maade. Og naar man saa kalder paa det, saa kommer Ordene af sig selv, som smaa flinke Dværge, og stiller sig i Orden og Geled. Og man hører Stemmer tale, ser Mennesker træde ind i fremmede Stuer, overværer haarde Kampe, og skønt man

sidder stille ved sin Pult, lever man tusinde Liv — og glæder sig ved at leve.

LILIE FAVSE.

LILI.

Du er da slet ikke nedslaaet?

NIELS.

Jeg er lidt flov overfor dig. For du spillede dejligt — blev alle mine Ønskers Aabenbaring! Og jeg havde lavet en Rolle, der kun tjente dig halvt.

Men du, er du vred paa mig?

LILI.

Jeg, Niels!

NIELS.

Jeg synes, du er lidt underlig.

LILI.

Hvor falder du paa det! Jeg er bare nervøs.

NIELS.

Giv mig din Haand, din smukke, kloge
Haand!

Hun betænker sig; han ser paa hende; saa rækker hun ham den.

Jeg synes, det er godt at holde den i min.

LILI.

Nu er du sentimental, Niels!

NIELS.

Nej, det er jeg ikke.

Hvad er det for noget, Lili! Du vil partout have, at jeg skal være melankolsk idag. Men det er jeg ikke. Hvor kunde jeg være det med din Haand i min?

LILI.

Aa jeg!

NIELS.

Ja du! — Du véd nok, hvad du er for mig. Og hvor godt jeg har det hos dig! Jeg

véd ikke to Mennesker, der kan passiare bedre sammen end vi — om alle mine smaa Ting og alle dine store Roller — om Mennesker og Penge — Teater og Politik — Bøger og Pige-børn. Du er en Perle, Lili, et fortryllende Kvindemenneske.

LILI.

Hold nu op dog! Hvad skal det til!

NIELS.

Ja, hvorfor hidser du mig op til saadanne Kærlighedserklæringer? De er jo ganske overflødige.

Jeg har jo sagt dig, at jeg vil gifte mig med dig bare for at være sammen med dig i Sommer.

LILI.

Og til Vinter?

NIELS.

Ogsaa til Vinter.

LILI.

Og næste Sommer?

NIELS.

Umaadeligt gærne næste Sommer — Hør, skal vi blive saadan ved?

Men jeg har ingen Penge — kan ingen fortjene — har bare Gæld, saa vi kan hverken gifte os eller rejse.

LILI.

Ikke Penge — du, den rige Mands Søn!

NIELS.

Jeg er snart *saa* ked af at bede min Fader om Penge.

LILI.

kort.

Ja vi rejser altsaa ikke, du!

NIELS.

Det gør vi vel ikke.

Pavse. Hun sidder og ser ud for sig; han rejser sig, driver rundt i Værelset, tager ligegyldigt ARNKILLS Visitkort, læser det og bliver staaende. Deres Øjne mødes.

NIELS.

Det var da mærkværdigt.

LILI

forceret.

Synes du?

NIELS.

Aa nej forresten. Min Fader — *har* været her?

LILI.

Ja.

NIELS.

Et langt Besøg?

LILI.

Aaja.

NIELS.

Havde han noget Ærinde andet end at hilse paa dig?

LILI

svarer ikke.

NIELS.

Er det derfor, du er saa besynderlig?

LILI.

Ja.

Pavse.

NIELS.

Vil du sige mig, hvad han vilde?

LILI.

Ja.

Men du maa ikke le, Niels!

NIELS.

Nej, du kan være ganske rolig.

LILI.

Han — han vilde — (hurtigt) han friede til mig. Han vilde, jeg skulde gifte mig med ham. Snart. Straks.

NIELS

langsomt.

Baade Fader og Søn!

LILI.

Niels!

NIELS.

Min Fader har altsaa den samme gode Smag som hans Søn.

LILI.

Hvis du vil tale saadan, Niels!

NIELS.

Kære Lili, jeg synes, du er lidt urimelig imod mig. Den Tanke at faa dig til Stedmoder er aldrig faldet mig ind. Du maa give mig Tid til at vænne mig til den.

Men du tror vel ikke, at jeg vil sige dig et uvenligt, endsige et krænkende Ord?

LILI.

Nej, ikke sandt — du vil tage det ganske roligt?

NIELS.

Tror du?

LILI.

Tilgiv, Niels! Jeg véd jo, hvor god du er imod mig. Men jeg er saa forvirret.

NIELS.

Jeg vil da blot sige, at med mig maa du ikke regne. Jeg glider bort. Simpelthen fordi jeg ingen Ret har til at blive. Man har nemlig aldrig Ret til at blive et Øjeblik længer end den anden vil. Jeg vilde ogsaa være for stolt til at bede om det, der burde skænkes som den selvfølgeligste Gave.

Nej det er dig, vi skal tale om.

Han var, kan jeg tænke, veltalende?

LILI.

Meget veltalende.

NIELS.

Ja, han er det — en mærkelig Mand, der endda tror paa sine egne Ord. Et udmærket Hoved. Klar og stærk i enhver Forretnings-sag. Intet ubetydeligt Menneske.

Og dog heller intet betydeligt.

LILI.

Hvorfor ikke det?

NIELS.

Der fattes ham noget, du — noget vist Uafhængigt, Oversvævende. Han mangler Vantroens skønne Gave. Han smiler ikke ad Alvoren. Han bøjer sig for de Guder, han selv forfærdigede.

Men han tilbød Haand og Hjærte?

LILI.

Ja! — Og der var megen Forelskelse i hans Hjærte.

NIELS.

Og i hans Haand . . . ?

LILI.

Al Verdens Herlighed.

NIELS.

Og hvad bestemmer du?

LILI.

Bestemmer — ak, Niels, hvad véd jeg! Det ene Øjeblik synes jeg, at jeg maatte være gal, om jeg ikke slog til — det næste, at jeg ikke er ret klog, om jeg gaar paa Eventyr. For en saadan Zigøjner som mig er al denne forgyldte Borgerlighed jo Eventyr. Jeg har en Fornemmelse som om jeg førtes op paa et højt Bjærg, og som jeg deroppe kunde lege den muntreste Leg med de fineste Dukker og Brikker. Dette er ligesom Komædie. Jeg har Lyst til, en Stund i hvert Fald, at forsøge mig i denne Rolle — at køre med Ottespand i flyvende Fart gennem Gaderne. Det *maatte* da blive morsomt.

Og saa — ja saa synes jeg igen, at det Hele ingenting er værd. For man kan som bekendt ikke mere end spise sig mæt, og jeg sover nu, straks jeg lægger Hovedet paa Pudsen, hvordan saa Sengen er. Hvad hjælper det at spise paa Sølv og sove paa Silke? Herhjemme er jo ganske hyggeligt — og paa Teatret megen, megen Fornøjelse.

Men lad saa Thune komme halvfuld eller halvgal ind ad Døren som den Komediant han er — saa farer der en Rædsel igennem mig for Kulisserne. Det er jo Gøgl, hvori jeg lever — du véd det bedre end nogen. Hvilke grumsede Vande træder jeg ikke — hvilke plagsomme Mennesker døjer jeg ikke!

Tænk: at vende alt dette Ryggen — og sidde rolig i det fornemme Ottespand!

NIELS.

Ikke alene.

LILI.

Nej — men — med en elskværdig Led-sager.

Og, Niels, hvorlænge varer det jeg nu har?

NIELS.

Det véd jeg ikke. Men du véd heller ikke, hvorlænge du lever, og det er ikke værd at tænke paa Alderdommen, mens man er ung.

Dog — jeg har jo levet i en rig Mands Hus al min Tid — jeg har besiddet det aller-meste af hvad der nu tilbydes dig. Og jeg forsikrer dig — du tror mig vel knap — men jeg forsikrer dig, det *er* mindre værd end Folk tænker. Hundrede Gange vil den Rige bytte med den Ikke-Rige, hvis Arbejde har Held, hvis Sind er ligeligt — hvis Elskov er lykkelig.

LILI.

Maaske har du Ret. Og — jeg bryder mig egentlig ikke om Penge — end ikke om hvad Penge giver.

Men her er noget andet.

NIELS.

Hvad da?

LILI.

Det er saa vanskeligt at sige, for jeg kan

ikke klare mig det helt. Men — er der ikke ligesom en Sejr i dette?

Jeg véd nok, at jeg ikke bliver Dronning af England — men dog!

Se dig om her! Tænk paa mit daglige Liv! Og endnu mere: tænk paa, hvordan jeg kom op som fattigt Teaterbarn — paa hvad Folk siger om mig — hvilken Eventyrerske man tror jeg er!

Og saa pludselig strækker Selskabet Gevær og erklærer med Kirkens frommeste Sanktion, at den højeste Lykke for selve Borgerskabets Bedstemand — den besad hun, Skuespillerinden, Eventyrersken i sin Person!

Er det ikke en Sejr overfor de Sorte saavel som de Himmelblaa — overfor de kloge Jomfruer og de rene Oldinge?

Jeg bliver pludselig for mig selv et Sindbillede paa Ungdommens og Glædens evige Vælde — jeg føler mig som en straalende rød Stjerne højt over det lave og smudsige Graa — jeg drømmer om, at jeg virkeliggør det, der er stærkere end Liv og Død og Menneskers Ærefrygt og Samfundets Foranstaltninger.

Jeg er Fugl Fønix i egen høje Person.

NIELS.

Du *drømmer* dig Fugl Fønix: og du vaagner som Etatsraadinde Arnkill, en gammel Mands kønne Kone, der sidder paa Stads pænt og adstadigt de trehundrede og tresindstyve Dage af Aaret — mens du morer dig selv og andre de fem.

LILI

langsomt.

Maaske.

NIELS.

Ganske sikkert! Sejrsfølelsen — den har du allerede nydt, da Manden for det Hele knælede her for din Fod. Bliver Sejren større, fordi alle Snobberne og Dumrianerne véd det og ærgrer sig derover? Nej — Lykken er ikke dér — ikke i det Ydre; den er inde i En selv — netop i det man véd med sig selv. Og Pengene — om du havde Musæer af Rigdomme omkring dig, hvad nyttede det, naar du var alene! Man *maa* være to selv til Penge.

Feg har drømt, at vi to rejste sammen i Sommer — derhen, hvor du vilde. Til de store Byer, til Teatrene, du vil se.

Vi kunde bo lidt udenfor en stor By — ganske for os selv. Vaagne for os selv. Ikke kende et Menneske. Tage ind og se, hvad vi vilde.

Og om Aftenen i Stjærneskin kunde jeg køre dig hjem ad de lange Alléer — skimte dit blege Ansigt mod Vognens Puder — føle din Kjole knitre sagte ved min Fod og trykke din Haand varsomt i min.

Jeg giver alle Golkondas Skatte for den ene Køretur, selv om der ikke er otte Blodsheste for Vognen.

Og *det* lever man paa, gifter sig ogsaa paa — *det* bliver man Kunstner paa, hvad de saa end siger. Ikke paa det alene, kan hænde. Men dog — den Dag man fornægter dette, drejer Øjnene mod Himlen og raaber: ned med Eventyret! frem ad de lige Linier — da er man forbi, død og forbi.

Zig-Zag er Livets gyldne Vej — og du, du er den brudte Linies fortryllende Sindbillede: Feen Zig-Zag!

LILI

betaget.

Som du taler! Som du giver mig Lyst til den Køretur!

NIELS.

Saa kom! Lad os rejse!

LILI

med et svagt Smil.

Og Pengene, Hr. Arnkill!

NIELS.

Ja, de fordømte Penge! For det *er* sandt:
til denne Sommer vilde jeg gærne have de
mange, mange Penge —

LILI.

— som du lader haant om!

NIELS.

Du har Ret. Jeg er en daarlig Poet: jeg
faar aldrig Magt med hvad jeg vil.

LILI.

Naanaa! Ikke blive melankolsk!

NIELS.

Det vil jeg heller ikke.
Men nu — hvad vil du? Hvad følger af
alt dette?

LILI.

Hys! Ikke spørge!

NIELS.

Lili — jeg —

LILI.

Ikke et Ord, ikke ét Ord vil jeg høre,
Hr. Stedsøn!

FRU BERTRAM kommer fra Spisestuen.

Og dér! Konverser pænt din Bedstemoder!

FRU BERTRAM.

Naa, Arnkill, hvordan gaar det med
Humøret?

NIELS.

Med Humøret? — Aa, De mener: for iafte!

FRU BERTRAM.

Har De allerede glemt det?

NIELS

leende.

Ja næsten! — Ja det gik da Pokker i Vold.

FRU BERTRAM.

Det vidste vi allesammen i Forvejen.

NIELS.

Virkelig! Saa forklog var nu ikke jeg.

FRU BERTRAM.

De skulde holde op dermed. De gør Dem til Nar — og De ødelægger andre. De skulde se Direktøren idag! Der er ikke solgt for —

NIELS.

Sig det ikke — sig ikke Tallet! Lad mig og Stykket gaa i Graven uden at jeg kender det!

FRU BERTRAM.

Véd De, hvor jeg vil gaa hen iaften?

NIELS.

Nej.

FRU BERTRAM.

Ud at se Revyen! *Det* kan man forstaa — *det* er morsomt — saadan skulde De skrive!

NIELS.

Hvem der kunde!

LILI.

Nej, Moder, det bliver der ikke noget af. I den Varme! Desuden skal du komme hen og hente mig paa Teatret!

FRU BERTRAM.

Ja, naar du vil, Lili! Men jeg vil ikke se hans Stykke igen.

NIELS.

Det vil saamænd jeg! Saa er der én mere
i Teatret. Jeg gemmer mig paa Loftet.
Og nu Farvel. Ser jeg dig iaften, Lili!

LILI.

Nej.

NIELS
urolig.

Ikke?

LILI.

Nej — ikke iaften! Jeg er træt. Men
imorgen — imorgen skal du høre fra mig.

SVENDSEN kommer fra Entréen.

NIELS.

Saa venter jeg hjemme. Goddag, Svendsen!

SVENDSEN.

Goddag! Kondolerer!

NIELS.

Tak.

SVENDSEN.

Det er godt, at Deres Fader har Syle.

NIELS

rolig.

Ja, det er det — ogsaa for Dem, Svendsen.

SVENDSEN.

Hvad — hvad mener De?

NIELS.

Jeg — rykker ikke, Svendsen. Jeg minder blot.

Farvel!

Han gaar ud i Entréen.

SVENDSEN

efter ham.

Puh! Vigtigsprøjte!

LILI.

Svendsen! Drukkendidrik! Kom herhen!

SVENDSEN

ydmug.

Ja, Lili.

165

LILI.

Du har sladret?

SVENDSEN.

Det har jeg vist.

LILI.

Skam dig!

SVENDSEN.

Jeg var lidt fuld — der var en ny *drink*.

LILI
stærkere.

Skam dig!

SVENDSEN
meget ydmyg.

Jeg — skammer mig.

LILI.

Sladrer en Ven af Skole?

SVENDSEN.

Nej, Lili — jeg skammer mig, jeg er et gammelt Svin.

LILI.

Det er du.

FRU BERTRAM.

Aa lad nu Svendsen være — skab dig ikke, Lili!

LILI.

Pas du dig selv, Moder, og skaf mig noget Middagsmad, for jeg er skrubsulten.

FRU BERTRAM.

Middagsmad skal du straks faa.

LILI.

Hvad skal vi have?

FRU BERTRAM.

Rødspætter og Oksefilet.

LILI.

Er den rød?

FRU BERTRAM.

Den bliver nok god.

LILI.

Det er godt. (Hun lægger sig i en Lænestol.) Ti
saa stille, begge to, jeg maa tænke.

SVENDSEN gaar sagte ud og henter sig en Whisky.

FRU BERTRAM.

Nej, hør nu, Lili!

LILI.

Hys!

FRU BERTRAM.

Jamen, Lili — Amalie er derude, hun har
været der en hel Time. Vil du have hende ind?

LILI.

Malle kan komme — men hun maa ikke
sige noget.

FRU BERTRAM kalder AMALIE HATTENSEN ind fra Spisestuen.

FRU BERTRAM.

Kom kun, Amalie!

AMALIE

nærmer sig frygtsomt.

Goddag, Lili!

LILI

med et skødesløst, men venligt Nik.

Hys!

AMALIE

hviskende.

Goddag, Hr. Svendsen!

SVENDSEN

ligesaa.

Goddag, Frøken Hattensen.

AMALIE.

Hvad er der med Lili?

SVENDSEN.

Hun spekulerer.

LILI.

Malle! Læg Pen og Papir frem der!

AMALIE.

Straks, Lili!

LILI

rejser sig og sætter sig hen for at skrive.

Saa — nu skriver jeg. (Drejer sig om) Vent!
Jeg vil spille Whist.

FRU BERTRAM.

Hvad vil du!

LILI.

Jeg vil spille Whist, Blindemandswhist!

AMALIE.

Naturligvis! Det udhviler, og saa er det
saa godt for Nerverne.

LILI.

Rigtigt, Malle! Du og Svendsen kan gøre
Bordet istand.

AMALIE.

Straks, Lili! Gud, hvor du var dejlig
iaftes!

LILI
skrivende.

Det var jeg, Malle!

AMALIE.

Jeg har aldrig set noget saa dejligt i mit
Liv! Jeg var helt tosset i Hovedet.

LILI.

Ikke larme, mens jeg skriver!

AMALIE
sagte til SVENDSEN, mens de gør Whistbordet istand.

Hvor det er Synd, at Stykket ikke gjorde
Lykke! Saa poetisk det var!

SVENDSEN.

Forstod De det, Frøken Hattensen?

AMALIE.

Ikke altsammen. Men Lili var dejlig.

SVENDSEN.

Det er hun jo altid.

AMALIE.

Gud, hvor jeg beundrede hende! Jeg synes, hun er Verdens dejligste Menneske. Og saa imponerende hun er! Jeg skælver, hver Gang jeg gaar op ad Trappen. Jeg har været helt i Feber, mens jeg ventede. Jeg misunder Dem Hr. Svendsen! Tænk, De kan sidde der og se paa hende og høre paa hende hver eneste Dag!

LILI

skrivende.

Hvad er det for Kærlighedserklæringer du hvisker til Svendsen?

AMALIE.

Gud, Lili! Jeg taler om dig.

LILI.

Sesaa! Nu er jeg færdig. (Hun gaar til Spise-
stuedøren. Til Pigen, der dækker Bordet.) Stine, det Brev
skal afsted, straks afsted! Løb over med det
til Kiosken! Ekspres!

Vender og kommer tilbage.

Og saa til Whisten!

FRU BERTRAM.

Men, Barn, nu skal vi spise.

LILI.

Gør ingenting! Det er Blindemandshist: den, der sidder over, gaar ind og spiser. Det giver Afveksling.

AMALIE.

Gud, hvor du er mageløs, Lili! Det kan vi saa udmærket.

FRU BERTRAM.

Nej, hør nu, Lili!

LILI.

Vist saa!

SVENDSEN

beroligende.

Lad os nu bare føje Lili!

LILI.

Rigtigt: altid bare føje Lili. Kom saa hele Kompagniet!

De placerer sig ved Bordet.

Jeg vil først have Blindemand. Jeg vil spille med de seksogtyve Kort, og I kan nøjes med tretten.

AMALIE.

Naturligvis, Lili!

LILI.

Træk I saa om hvem der skal gaa ud!

SVENDSEN.

Ja, du er jo ikke Primadonna for ingenting, lille Lili!

TREDJE AKT.

Havestuen hos ARNKILL som i første Akt.
JØRGENSEN aabner Døren for Spisestuen for Fru BERTRAM
og LILI.

FRU BERTRAM.

Jeg er hele Tiden ved at sige som Jeppe:
monstro jeg drømmer — er det jeg eller
ikke jeg?

LILI
adspredt, alvorlig.

Drik du bare Kanari-Sec! Du vaagner
tidsnok af Drømmen.

FRU BERTRAM.

Men Barn, sikken en Frokost!

LILI

ser hen paa hende.

Den forsoner dig med min Fremtid.

FRU BERTRAM.

Din Fremtid! Hør nu, Lili, maa jeg nu ikke faa at vide —

LILI

afbryder.

Hvilket?

FRU BERTRAM.

Hvad dette betyder.

LILI.

At vi er Gæster hos Etatsraaden? Han bad dig jo selv igaar. Er han ikke en høflig Vært?

FRU BERTRAM.

Er det al den Besked, jeg skal have?

LILI.

Nej — nu skal jeg straks give dig mere

Besked. Vent lidt. (Ser sig om.) Mon man skulde kunne skrive her? Nej!

Hun ringer.

FRU BERTRAM.

Du lader som om du var hjemme.
Sig mig nu, Lili, er du —

JØRGENSEN

kommer ind.

Frøkenen har ringet.

LILI.

Ja! Vil De bringe Konvolut og Brev-
papir — jeg skriver med Blyant.

JØRGENSEN.

Straks, Frøken!

Han gaar ud.

FRU BERTRAM.

Han er storartet, den Fyr!

LILI.

Kan du ikke se, hvor uforskammet han er trods sin Høflighed.

FRU BERTRAM.

Jo vist! Han giver jo Kammerherren. Men sikken en Stil der er i ham. Saadan er de nu dog ikke paa Teatret.

LILI.

Du skulde gifte dig med ham.

FRU BERTRAM.

Ja — han er da altid yngre end sit Herskab.

LILI

ser lidt paa hende, smiler svagt.

Du er ondskabsfuld. (JØRGENSEN kommer ind med Brevpapir og lægger fra sig, bukker.) Tak! (JØRGENSEN gaar ud.) Du vil altsaa være ondskabsfuld?

FRU BERTRAM.

Nej, Lili, men du maa selv indrømme,

at det er en ganske underlig Maade, hvorpaa du optræder.

I hvad Egenskab er du her? Og hvad skal jeg her?

LILI

skrivende.

Du — du skal nu straks tage bort.

FRU BERTRAM.

Er du gal, Lili!

LILI.

Jeg tror ikke.

Hun ringer. JØRGENSEN kommer ind.

Vil De lade spænde for! Etatsraaden stillede den lille Kupé til min Raadighed. Varer det længe?

JØRGENSEN

med et lille Blink i Øjnene mod hende.

Den kan være færdig om ti Minuter, Frøken!

LILI.

Min Moder vil køre til Byen. De er saa

god at bringe de Sager, hun giver Dem, ned
i Vognen.

JØRGENSEN.

Vel, Frøken!

Han gaar ud.

LILI.

Saa, Moder, nu gaar du op og pakker
vore Sager sammen, og saa kører du til Byen
og besørger det Brev paa Vejen.

FRU BERTRAM

læser udenpaa.

Til Niels Arnkill.

LILI.

Ja! Han er hjemme, han venter at høre
fra mig, og han skal vide, hvor jeg er.

FRU BERTRAM.

Og saa?

180

LILI.

Saa kører du hjem.

FRU BERTRAM.

Til mig selv?

LILI.

Ja hvad ellers?

FRU BERTRAM.

Og saa?

LILI.

Saa bliver du der.

FRU BERTRAM.

Kommer saa du?

LILI.

Det faar vi se, Mama!

FRU BERTRAM.

Jeg tror virkelig, du er gal, Lili!

LILI.

Hvorfor? Havde du tænkt, at du skulde bo hos Etatsraad Arnkill til dine Dages Ende? Tror du, dette er en Stiftelse for afdankede komiske Mødre?

FRU BERTRAM.

Hør nu, Lili, maa jeg være fri for Uartighed!

LILI.

Er du ikke komisk Moder?

FRU BERTRAM.

Ikke overfor dig.

LILI.

Jaja da, Moder! Gaa nu bare ovenpaa og læg vore Pakkenelliker sammen!

FRU BERTRAM.

Skal jeg da ikke tage herud igen?

LILI.

Det bliver en Sag mellem Etatsraaden og dig.

FRU BERTRAM.

Og derfor skulde vi igaar i Mulm og Mørke køre herud efter Teatret — for at sove i Nat og spise Frokost idag! Og saa — færdig!

LILI.

Ja hvad har du at besvære dig over? Var Aftensmaden ikke upaaklagelig — og Frøkosten ikke endnu bedre? Og var Sengen ikke god? Baronens Seng til Fru Jeppe.

FRU BERTRAM.

Det er ikke mig, der skal i Baronens Seng.

LILI

ser paa hende og kaster med Hovedet.

Du *er* altsaa onskabsfuld.

TERESE viser sig i Verandaen.

Se nu til at du kommer afsted, Familievisiterne begynder.

(Til den indtrædende TERESE.) Goddag, Fru Meisling!

TERESE

hilsende koldt.

Frøken Bertram!

Hun aftager i det Følgende Hat og Overtøj med en Mine, der hævder, at hun er hjemme.

FRU BERTRAM.

Goddag, Frue!

LILI.

Det er min Moder!

TERESE.

Ah!

LILI.

De træffer ikke Deres Hr. Fader.

TERESE.

Jeg véd det. Det var netop min Fader,

som i Telefonen bad mig tage herud og hilse paa — hans Gæster. Iøvrigt var jeg kommen alligevel — det er nemlig min lille Søns Fødselsdag.

LILI.

Ah!

JØRGENSEN

kommer ind og melder:

Vognen er forspændt.

LILI

følgende Fru BERTRAM mod Døren til højre.

Se saa, Moder, nu maa du jo desværre afsted!

FRU BERTRAM.

Farvel, Frue!

TERESE.

Far-vel!

FRU BERTRAM

sagte til LILI.

Hun er sød.

LILI.

Naa, her er ikke saa hyggeligt mere?

FRU BERTRAM.

Jeg længes skam hjem, naar jeg ser det spidse Fjæs. Hør, Lili, du skulde dog betænke dig. Jeg tror, du faar det saa kedeligt.

LILI.

Javel, lille Moder (kysser hende); saa besørger du Brevet.

Under disse Repliker kort stumt Spil mellem TERESE og JØRGENSEN der tager hendes Overtøj. FRU BERTRAM gaar ud. JØRGENSEN efter hende.

TERESE.

Frøkenen har opholdt sig her i Nat?

LILI.

Ja!

TERESE.

De har sovet godt?

186

LILI.

Ja, Frue!

TERESE.

Det er lidt varmt idag?

LILI.

Aaja!

TERESE.

Skal De ikke optræde iaften?

LILI.

Nej.

TERESE.

Det maa ogsaa være anstrængende at optræde saadan hver Aften!

LILI.

Aaja saamænd.

TERESE.

Selskabet er vel noget blandet paa Teatret?

LILI

venligt.

Som allevegne, Frue!

TERESE.

Ja — der *er* dog denne Udstilling af Ens egen Person! Gudbevares, den *kan* jo forenes med den største Anstændighed — men *jeg* kunde nu ikke tænke mig at stille mig frem for flere hundrede Mennesker hver Aften.

LILI

uskyldigt.

Sandsynligvis vilde De heller ikke besidde den mindste Evne dertil.

Pavse.

TERESE.

Agter De at blive længe her?

LILI.

Hvorledes mener De?

TERESE.

Jeg mener, om De har i Sinde længe at gøre min Fader den — Fornøjelse at være hans Gæst?

LILI.

Deres Fader har indbudt mig paa ubegrænset Tid.

TERESE.

Ja saa forstaar jeg — for her er jo meget, der maa tiltale Dem i høj Grad.

LILI.

Aa, véd De, det er jo aldrig helt behageligt at være Gæst, end ikke hos en saa elskværdig Vært som Deres Fader. Nej, naar man er hjemme et Sted, fast og for bestandigt hjemme, føler alting som sit eget — medens andre kun er Ens Gæster — da nyder man Behageligheden helt. Synes De ikke ogsaa?

TERESE

halvkvalt.

Jo—o! Det — følger af sig selv.

LUDVIG viser sig i Verandaen.

LILI.

Men der ser jeg Deres Mand. De faar
altsaa kært Selskab, saa trækker jeg mig til-
bage. Paa Gensyn, Fru Meisling!

LILI gaar ud.

LUDVIG

kommer hurtigt.

Terese, hvad er dette — hvad betyder
dette her?

TERESE.

Hvad det betyder — aa, lad mig bare
komme mig — det uforskammede Fruentimmer!

LUDVIG.

Det var hende, Lili Bertram, der gik?

TERESE.

Javist, javist! Hun bor her.

LUDVIG.

Ja, det sagde du jo i Telefonen. Men jeg forstod det ikke rigtigt. Din Fader —

TERESE.

Fader anmodede mig i Telefonen — nej kommanderte mig til, at jeg skulde tage herud og hilse paa Frøken Bertram, der sammen med sin Moder var hans Gæst! Jeg kunde ikke svare! Hvad skulde jeg ogsaa sige? Og jeg mærkede desuden, at den mindste Vægring fra min Side vilde gjort ham rasende.

LUDVIG.

Var han saa højt oppe?

TERESE.

Han havde sin Termin-Stemme, som du kalder det: naar han skal betale dine Veksler.

LUDVIG.

Hum! — Og saa?

TERESE.

Saa havde jeg desuden ingen Undskyldning, for jeg skulde jo herud. For Fødselsdagens Skyld.

LUDVIG.

Det passede jo forsaavidt godt. Og saa traf du hende?

TERESE.

Baade hende og hendes gamle Heks af en Moder. Hun tog lige nu bort. Véd du paa hvilken Maade?

LUDVIG.

Nej — paa et Kasteskaft maaske?

TERESE.

Spøg ikke, Ludvig — det er ved Gud alvorligt nok. Hun kørte bort — i Faders Kupé.

LUDVIG.

Halloh! Det var som Pokker! Saadan uden videre!

TERESE.

Jørgensen siger mig, at han har faaet Paalæg om at efterkomme enhver Ordre. Jørgensen er som himmelfalden.

LUDVIG.

Han føler sig vel saaret i sine aristokratiske Følelser; Jørgensen er jo ogsaa Grande d'Espagne. Men Mutter Bertram i den lyseblaa Kupé med Kusk og Tjener — hille den! Og du talte med Frøkenen?

TERESE.

Talte! Hun behandlede mig som en fremmed Dame, hvem hun naadigst konverse-rede — som om hun var hjemme her i Huset — i min Faders Hus!

LUDVIG.

I din Faders Hus er der flere Boliger — og nu bor Lili Bertram her!

TERESE.

Vær nu fornuftig, Ludvig, og mand dig

for én Gangs Skyld op. Her maa gøres noget. Hvad betyder det altsammen?

LUDVIG.

Det betyder ét af to, det véd du ligesaa godt som jeg. I første Tilfælde — er det lidt ubehageligt, men vi maa igennem det med Anstand.

TERESE.

Hvad er første Tilfælde?

LUDVIG.

Det er det umoralske. Hvis din Fader har faaet sig en liden Liebschaft med Frøken Bertram, saa er det upaatvivleligt angennemere for ham end for os. Men det er ingen Ulykke.

Hvis dette derimod har noget at skaffe med Dyd og gode Sæder, med selve det hel- lige Ægteskab — i dette moralske Tilfælde: huha, saa er Fanden løs!

TERESE.

Er det alt hvad du har at sige?

LUDVIG.

Jeg kan sige en hel Del mere. Men hvad hjælper det? Hvis en Mand med din Faders Alder og Karakter faar det med Hede, saa kan der messes i alle Kirker uden at han rokkes en Tomme i sit Forsæt. Hvad skulde vi vel ogsaa give ham til Gengæld for Frøken Lilis nydelige Person og de — Lækrerier, som hun tilbyder ham.

TERESE.

Du taler væmmeligt.

LUDVIG.

Men vist! Tro du mig! Holder hun ham Stangen højt, gør han de største Spring for at komme til at bide i Bollen. Det der fejler ham: det er saadant noget, der kaldes Tvangstanke hos ældre Folk — hos yngre er det bare almindelig naturlig Forliebthed.

TERESE.

Resultatet af dine nydelige Ræsonnementer er altsaa, at vi skal lade fem være lige?

LUDVIG.

Det siger jeg ikke. Men vi skal være kloge og ikke forhaste os for ikke at forløbe os. At fornærme den bedaarende Dame er næppe heldigt. Snarere skulde man søge at vinde hende. Men ser du, hun er jo ikke slagen af Forelskelse. Hun tiltrækkes jo ikke af hans Person — men af hans Moneter. Kan vi byde højere? Næppe.

Paa den anden Side, egentlig morsomt for hende at blive gift med En, der ligesaa godt kunde være Fader til hende som til dig og Niels —

Men Niels! Det er sandt! Hvad *er* der egentlig imellem hende og Niels?

Vent lidt, vent lidt — maaske er hér noget, der lumrer.

TERESE.

Du mener da ikke —

LUDVIG.

Jeg mener ingenting — jeg tænker. Jeg føler mig præcist som Moltké inden Gravelotte:

først vejer jeg, saa vover jeg. Det er bare Pokkers, at jeg vover saa meget — hvis jeg lægger mig ud med Svigerfader!

Man maatte tage det fint, meget fint.

Paa den anden Side — det er nok snarere den tredje Side: hvis Svigerfader gifter sig, maa han skifte. Og da maatte der falde Bunker af Krus af til os.

TERESE.

Og du mener, at jeg for Penges Skyld vilde have Lili Bertram til Stedmoder! En saadan Skandale!

LUDVIG.

Naar ingen spørger dig, saa spiller din Vilje ingen Rolle. Og jeg husker ikke, at Svigerfader plejer at spørge dig til Raads.

Men forresten paa den anden Side — det vil sige paa den fjerde Side, saa véd man jo nok, hvordan saadant Skifte foregaar. Og han kunde desuden forfordele os før Bryllupet ved Gavebrev og den Slags — desmere, jo arrigere man gjorde ham —

Det er nederdrægtigt indviklet dette her.

TERESE.

Men er da Fader gal! I hans Alder gifte sig med en forfløjen Skuespillerinde!

LUDVIG.

Det var da mærkeligere, om han vilde gifte sig med en gammel Kælling fra Vartov. Du undervurderer Lili Bertram.

TERESE.

Jeg tror ved Gud, du undskylder ham.

LUDVIG.

Jeg forstaar ham — og at forstaa er halvt at tilgive. Lad os ikke dømmе! Men lad os gøre alt for at hindre ham i denne kortvarige Fornøjelse, som han vil betale med mange Aars Ulykke.

TERESE.

Naa det indrømmer du dog?

LUDVIG.

Selvfølgelig. Han faar saamænd Kam til sit Haar.

Man *kunde* naturligvis forsøge at tale ham tilrette.

Nej, det gaar ikke. Nej, man maa begynde med Frøkenen.

TERESE.

Du vil tale med hende!

LUDVIG.

Nu til Gravelotte!

Han ringer.

TERESE.

Jeg vil ikke være tilstede.

LUDVIG.

Naturligvis. Fruentimmer i Krig er en Uting. (Til den indtrædende JØRGENSEN.) Jørgensen, gaa til Frøken Bertram og sig hende, at jeg gærne

vilde hilse paa hende, hvis det faldt hende
belejligen.

JØRGENSEN.

Frøkenen er i Haven. Hun spaserer vist
i Drivhuset og plukker Blomster.

TERESE.

Plukker Blomster!

LUDVIG.

Rolig, Terese, rolig!
Ja, gaa saa ned i Drivhuset, Jørgensen!

JØRGENSEN gaar ud igennem Verandaen.

TERESE.

Gud véd hvad det skal føre til!

LUDVIG.

Vi faar se! Vor Sag er retfærdig!

TERESE.

Der kommer hun — se de Blomster, hun
har plukket.

LUDVIG.

Rolig, Terese, bare rolig! Det staar ikke
 paa et Par Roser.
 Er Børnene herude?

TERESE.

Ja, de maa være komne nu.

LUDVIG.

Saa gaa til dem!

*Han følger hende til Døren; naar han vender tilbage, møder han LILI,
 der kommer fra Verandaen.*

LILI.

Goddag, Hr. Meisling!

LUDVIG.

Goddag, Frøken Bertram!

LILI.

De vil tale med mig?

LUDVIG.

Jeg vilde gjerne hilse paa Dem.

LILI.

Det var venligt af Dem. (Ser sig om.) Deres Frue er ikke her?

LUDVIG.

Terese er hos Børnene.

LILI.

Det er sandt: gratulerer!

LUDVIG.

Hvad behager?

LILI.

Lille Torvald — det er jo hans Fødselsdag, glemsomme Fader!

LUDVIG.

Ja, rigtigt! — De véd da ogsaa alting!

LILI.

Deres Frue fortalte mig det. Hun er saa optaget af de søde Børn.

Hun lever vel helt for dem?

LUDVIG.

Ja — og for sin Mand, Frøken!

LILI.

De skønner da vel ogsaa paa Deres Lykke — en saa yndig Kone og saadanne dejlige Børn!

LUDVIG.

Naturligvis.

Lille Paus.

LUDVIG.

Frøkenen kom i Aftes?

LILI.

Ja, lige efter Teatret.

LUDVIG.

Og bliver her forhaabentligt nogen Tid?

LILI.

Véd saamænd ikke. Men det er et yndigt Sted.

LUDVIG.

Ja, her er yderst behageligt.

Lille Pavse.

LILI.

Dejligt Vejr idag!

LUDVIG.

Jeg finder det lidt varmt.

LILI.

De finder det varmt — og jeg som intet har budt Dem.

LUDVIG.

Bevar'es — jeg vil — ikke —

LILI

Jo vist saa. (Hun ringer.) Tror De ikke, at Deres Frue trænger til en Forfriskning? Hun saa' ogsaa lidt varm ud.

LUDVIG.

Terese — Forfriskning — nej — nej paa ingen Maade.

LILI

til den indtrædende JØRGENSEN.

Bring en Flaske Champagne! Og Is!
Store Glas.

LUDVIG

halvt for sig selv.

Store Glas — er godt!

JØRGENSEN.

Champagne!

LILI.

Ja! Hørte De ikke? Hvad venter De paa?

JØRGENSEN.

Frøkenen sagde ikke hvilken Sort.

LILI

Aa, den vi drak iaftes. Hurtigt: Grosse-
reren er tørstig.

JØRGENSEN gaar ud.

LUDVIG.

Og det gik uheldigt med Niels' Stykke!

LILI.

Ja, Publikum forstod det ikke.

LUDVIG.

Jeg maa desværre tilstaa, at jeg i saa
Henseende hørte til Publikum.

LILI

yderst forbindtligt.

Jeg tænkte mig det nok.

LUDVIG.

Har De set Niels siden?

LILI.

Ja, jeg saa' ham i Gaar.

JØRGENSEN bringer Champagne.

Vil De skænke for Grossereren?

LUDVIG.

Tak! Jeg betjener mig selv. Sæt det bare her!

JØRGENSEN gaar ud.

Tillader De, Frøken! (Han skænker for hende og sig selv.)

LILI.

Tak.

LUDVIG.

Skaal!

LILI.

Skaal!

Under det Følgende skænker LUDVIG flittigt for sig selv og drikker.

LUDVIG.

Hvad jeg vilde sige! Og Niels?

LILI.

Hvordan?

LUDVIG.

Var han meget nedslaaet?

LILI.

Naa nej — han tager sig ikke saadant nær.

LUDVIG.

Han føler sig hævet derover?

LILI.

Netop. Han stoler paa sit Talent.

LUDVIG.

De sætter megen Pris paa ham?

LILI.

Overmaade megen. Han er min gode Ven.

LUDVIG

smilende.

Deres overmaade gode Ven?

LILI

ser paa ham.

Hvad mener De?

LUDVIG.

Jeg mener — ingenting.

LILI

roligt.

Mener en saa klog Mand ingenting?

LUDVIG.

Saa klog en Mand har den Fornemmelse,
at en smuk Dame gør Nar af ham.

LILI

konverserende.

Det skal netop hænde de allerkløgeste.

LUDVIG.

Saa kan jeg jo være det bekendt.

LILI.

Hvilken aandfuld Samtale!

LUDVIG.

Hvad behager! De *vil* altsaa gøre Nar af mig!

LILI.

Tværtimod! Jeg vil give Dem et godt Raad.
Det foregaar i Tempo.
Fyld nu Deres Glas helt op! Er det gjort?

LUDVIG.

Ja!

LILI.

Drik det saa helt ud! Er det gjort?

LUDVIG.

Ja!

LILI

slaa ham let paa Armen.

Og saa op med Modet — og brænd løs!

LUDVIG

straalende.

Naa, det kan jeg lide! Ja, De forstaaer mig naturligvis. De er jo en prægtig Pige.

LILI.

Naturligvis er jeg en prægtig Pige til at forstaa Dem.

LUDVIG.

Ja saa brænder jeg da løs!

Vil De give mig et ærligt Svar paa et ærligt Spørgsmaal?

LILI.

Det er aldrig nogen Kunst at spørge ærligt — saa de to Ting hænger ikke sammen. Men spørg alligevel!

LUDVIG.

Naa ja — hvorledes gaar det til, at De sidder her snarere som om De var hjemme end som Gæst — snarest som Husets Herskerinde? De som i Forgaars var Etatsraad Arnkill en ganske fremmed Dame.

LILI.

Hvorfor jeg er hjemme her? Fordi Husets Herre i Gaar bad mig om at besøge ham og betragte mig som hjemme hos ham.

LUDVIG.

Og hvorfor gjorde han det?

LILI.

Rimeligvis fordi han ventede sig Fornøjelse deraf.

LUDVIG.

Hvor — stor — Fornøjelse?

LILI

seende paa ham.

Det Spørgsmaal fatter jeg ikke. Kan *jeg* vide det?

LUDVIG.

Aa jo, det kan De godt. Men nu er De ikke ærlig.

LILI.

Tror De ikke, at jeg svarer ligesaa ærligt som De spørger?
De maa vist have endnu et Glas.

LUDVIG

drikkende.

Kan hænde.

LILI.

Altsaa?

LUDVIG.

Altsaa vi Børn — Terese og jeg — er lidt forbavsede, skønt meget glade —

LILI.

— navnlig glade —

LUDVIG.

— ved at se Dem her. Uvilkaarligt spørger vi os selv, hvad denne pludselige Fortrolighed betyder. Min Svigerfader har ingen Forklaring givet os — saa kommer vi til Dem.

LILI.

Hvor skulde man kunne nægte to saa søde Børn en Forklaring, naar de spørger pænt!

Et Øjeblik! Jeg vil blot have lidt mere Is.

Hun ringer.

LUDVIG.

I den Hede trænger man til noget køligt.

LILI

til den indtrædende JØRGENSEN.

Vil De bringe mere Is!

LUDVIG.

Hurtigt, Jørgensen!

JØRGENSEN.

Ja, Hr. Grosserer!

Han skynder sig ud.

LUDVIG.

Det er en gammel Stivstikker.

LILI.

Det er han.

LUDVIG.

Tilstaa nu ligeud, at De har stukket den
Gamles Hjærte i Brand?

LILI.

Jørgensens?

LUDVIG.

Aa, lad nu være! — De véd nok: selve den stormægtige Etatsraad Arnkills.

LILI.

Naa.
Og om saa var?

LUDVIG.

Saa — var det jo ingen Ulykke.

LILI.

Ulykke! Hvorledes skulde det kunne være en Ulykke? For mig ikke. For ham?

LUDVIG.

Heller ikke, naturligvis.

JØRGENSEN bringer Is og gaar atter ud.

Ja, det vil sige: han er jo en gammel Mand — og som saadan passer han ikke for — for —

LILI.

For hvad?

LUDVIG.

For en ung Elskerinde for Eksempel.

LILI

koldt.

Jeg kan ganske berolige Dem, Hr. Meisling, jeg hverken har været, er eller vil være Deres Svigerfaders Elskerinde.

Har De i Sinde at fornærme baade mig — og ham?

LUDVIG.

Jeg beder Dem — jeg troede ikke — nu var De saa rar og medgørlig for lidt siden --

LILI.

Jaja — drik da Deres Glas ud — og tag fat! Hvis vi da ikke er færdige?

LUDVIG.

Nej, det er vi ikke. (Drikker.)

Sig mig nu rentud: vil den Gamle gifte sig med Dem?

LILI.

Deres Svigerfader eller Jørgensen? Jørgensen kan jeg ikke indestaa for. Men — hvad vilde De synes om et Ægteskab mellem Etatsraad Arnkil og mig?

LUDVIG.

Jeg — jeg vilde — jeg vilde fraraade det.

LILI.

Fraraade ham eller mig det?

LUDVIG.

Begge to. Ham, fordi han vilde gøre sig komplet til Nar: man gaar ikke hen, naar man er Bedstefader og gifter sig med den smukke Frøken Bertram — man kan ikke være en af Børsens Matadorer, Medlem af Grosserersocietetet etc. med den Latterlighed i Ryggen —

LILI.

Et Øjeblik. De mener altsaa, at et Ægteskab med mig vilde være den rene Galskab for Deres Svigerfader?

LUDVIG.

Ja, det mener jeg unægteligt.

LILI.

Vel, jeg skaaner Dem for Argumentationen.
Men nu for mig?

LUDVIG

snaksom.

For Dem er det ikke mindre Galskab. De vilde jo kun faa én Ting: ikke høj social Stilling, for De vilde ikke stige til ham, men trække ham ned til Dem; ikke Fornøjelse: med den gamle gnavne og kommanderske Ægtemand — De kan tro, han er stram til Hverdags — nej ene og alene: Penge.

Og Herregud, dem kunde De da faa lige saagodt og langt morsommere paa anden Maade.

Hvorfor skal vi to lege den højere Diplomati med hinanden? Saadan en lille Dame, saa smuk og saa klog! De véd godt, hvad jeg mener. De kan endelig begribe, at en vis Tilbageholdenhed nu fra Deres Side vilde finde stor Paaskønnelse — vægtig Erkendtlighed hos Etatsraadens Familie.

LILI

næppe beherskende sig.

Sig mig: vover De Dem ikke rigeligt langt ud? Tænk, om De nu netop ophidsede mig ved Deres Ord, saa jeg fik Lyst til at trodse dette Ægteskab igennem?

LUDVIG.

Saa vilde De ikke skræmme mig. For ser De: maaske er min Svigerfader naiv og blind og véd ingenting — men der er Folk nok i København, der véd noget, og vi skulde lægge frem paa Etatsraadens Pult en artig Hob Historier, som han næppe vilde goutere.

(Grinende.) Allermindst den at være sin egen Søns — Medbejler. De er nu ogsaa en ren Familiedjævel, lille Frøken!

LILI

slaar helt om i Tonen, ganske kold.

Man kan ikke sige, at Vinen har nogen heldig kemisk Virkning paa Dem.

LUDVIG.

Hvad behager!

LILI.

Nu har De tømt en Flaske Champagne — paa ét Glas nær, og dens flydende Guld har forvandlet sig i Dem til Skrubtudser, der springer ud af Deres Mund.

De skulde skamme Dem, saa lumpent De vil angribe mig ved Hjælp af Byens Sladder. Men De skulde ogsaa vogte Dem, for sæt, at dette Ægteskab var afgjort og fast berammet — hvordan vilde De saa klare Dem overfor den Mand, paa hvis Pult De havde disket Deres nette Historier op?

Der ser jeg Etatsraaden komme. Nu kan vi jo spørge ham om hans Mening.

LUDVIG.

Frøken — jeg beder Dem — det var ubetænksomt af mig —

LILI.

Gaa Deres Vej — ud af Døren med Dem!

LUDVIG.

Ja — jo!

LILI.

Tag den Bakke med Dem!

LUDVIG.

Skal jeg! (Ved et Blik af LILI) Ja, naar De
ønsker!

Han gaar skyndsomt ind i Spisestuen med Bakken, i det samme som
ARNKILL træder ind i Stuen fra Verandaen.

ARNKILL.

Hvad var det?

LILI.

Deres Svigersøn.

ARNKILL.

Gik han ikke med en Bakke?

LILI.

Jo, han paatog sig en Tjeners Lignelse.

ARNKILL.

Netop som jeg kom! Det var da mærk-
værdigt — er noget hændt?

LILI.

Intet af Betydning.
Men maaske for Dem?

ARNKILL.

Aa ja — jeg har i hvert Fald faaet endel udrettet.

LILI.

Fortæl mig det!

ARNKILL.

Gærne! Men er der virkelig intet Ubehageligt hændet Dem? Deres Ansigt —

LILI.

Jeg beder Dem. Nu fortæller først De, saa jeg.

ARNKILL.

Som De vil. Ja — jeg kan egentlig vise Dem min Dag i tre Dokumenter.

LILI.

Tre Dokumenter! Det var højtideligt.

ARNKILL.

Disse tre Papirer her. Det første vedkommer direkte Dem. Her er det.

LILI

tager mod et Brev og ser derpaa.

Fra Direktøren!

ARNKILL.

Fra Deres galante Direktør, der lover at give Afkald paa Deres Bistand de sidste fjorten Dage af Sæsonen.

LILI.

Hvorledes skal jeg takke Dem! De har lagt Mærke til, at jeg ønskede dette Tillæg til min Ferie, og De har straks været ivrig for at skaffe mig det. Tusind Tak!

ARNKILL.

Jeg beder Dem! Dette er da en fuldkommen Smaating, som ikke kræver blot den allerringeste Tak.

Saa kommer jeg til det andet Dokument.

LILI.

Det ser mere anseligt ud.

ARNKILL.

Det er et Udkast til en Kontrakt mellem min Svigersøn og mig — Opfyldelse af hans højeste Ønske: hans Indtrædelse i Firmaet.

LILI.

Gældens Klaring for alle Tider.

ARNKILL.

De mener, at han har Gæld?

LILI.

Jeg tænkte det. Men det betyder jo intet for Deres Svigersøn.
Og det tredje Dokument?

ARNKILL.

Brevet her — det gælder Niels.

LILI.

Skal han ogsaa indtræde i Firmaet?

ARNKILL.

Nej, Vorherre bevar'es. Det er kun et

Kreditiv, paa hvilket Niels kan rejse, saalangt han vil og saalænge han vil — fyrsteligt.

LILI.

De er en punktlig Mand, Hr. Etatsraad!

ARNKILL.

Og De — er De lidt fornøjet med mig?

LILI.

Naturligvis, naar jeg har faaet dette lille kærkomne Dokument.

ARNKILL

ser paa hende, langsomt.

Kun dette nævner De.

Der er hændet noget. Jeg ser det paa Dem, hører det paa Deres Stemme. Fortæl det nu!

LILI.

Jeg vil ogsaa fortælle Dem det — skrifte det altsammen.

ARNKILL.

Skrifte!

LILI.

Se! Igaar drejede sig Alt rundt i mit Hoved. De og hvad De vilde med mig styrkede hovedkulds ind i mit Liv. Med ét Slag skulde dette blive et helt andet. Endnu igaar sad jeg hos min Moder i den gamle Stue med de gamle Teatermennesker og uden anden Tanke end den gamle: at være og blive den ene rette og rigtige Primadonna! Og saa! Dagen efter skulde alt dette kastes paa Ilden og brændes op, og frem af Asken skulde jeg stige som en Fugl Fønix i skinnende Klæder — og ikke kendes mere ved min egen Fortid.

Det løb rundt for mig. Og saa fik jeg pludselig det vilde Indfald, at jeg straks efter Teatret vilde herud — bo her for kort eller lang Tid —

— holde Generalprøve *for* mig selv *paa* mig selv i den nye Tilværelse.

ARNKILL

sagte.

Det anede mig, at saadan omtrent var Deres Tanke.

Og nu venter jeg altsaa Prøvens Udfald.

LILI.

En elegant Souper med den elskværdigste Vært; et yndigt Sovekammer med en Seng saa bred som et Torv; et Toiletteværelse eller Boudoir ved Siden af — Himmel!

Min Opvaagen var da herlig — og hvor var De fin og god i Formiddags! Jeg var lidt svimmel og lidt angst.

Saa sendte jeg Moder bort og kunde nu sidde som næsten Husets Herskerinde, for De havde jo givet de strængeste Ordre til Tjener-skabet, egentlig til Familien med.

Og nu har *jeg* mine tre Dokumenter — menneskelige Dokumenter.

ARNKILL.

Hvordan?

LILI.

Først — Jørgensen.

ARNKILL.

Har den Knægt tilladt sig —

LILI.

Intet har han tilladt sig. Ingen Kammer-

herre kan være høfligere — og mere ufor-
skammet i sin Høflighed.

ARNKILL.

Jeg skal smide ham paa Porten endnu
idag.

LILI.

De vilde blot faa en anden Jørgensen.
Denne lærte mig, hvorledes de tjenende
Aander vilde behandle mig.

ARNKILL.

Og dette kunde betyde noget for Dem?

LILI.

Nej selvfølgelig ikke, jeg smilte blot deraf.
Saa kom Deres Datter. Hun var ligesaa
høflig — og ligesaa ufor-
skammet som Jørgensen.

ARNKILL.

Jeg skal tale med Terese.

LILI.

Tror De ogsaa, De kan faa en ny Datter? Naa, men hun lærte mig, hvorledes Damerne vilde behandle mig. Jeg smilte lidt mindre deraf.

Endelig kom Deres Svigersøn. Han var egentlig ikke høflig, ikke slet saa velopdragen som Jørgensen — kun uforskammet. Han lærte mig, hvorledes Pakket vilde behandle mig.

ARNKILL.

Det skal komme Ludvig dyrt til at staa.

LILI.

Jeg tror, jeg siden igaar har levet mindst ligesaa mange Dage som der er gaaet Minuter. Jeg, som ikke plejer at kigge ind i mig selv — som ikke holder af at gaa i Skakterne — jeg har maattet tænke saa dybt, saa dybt, fordi jeg var bleven saa usikker. Jeg kunde pludselig se mange Aar frem, se mig selv ved Deres Side — og jeg forstod efterhaanden, hvorledes Fortiden vilde pine Dem, Fremtiden skræmme Dem og Nutiden ikke tilfredsstillende Dem.

ARNKILL

hæftigt.

De tager fejl, De tager fejl. Fremtiden skræmmer mig ikke, Prøven er ikke gjort, og med Dem ved min Side vil jeg føle mig lykkelig trods alt og alle.

LILI

langsomt.

Maaske! Hvis *jeg* var lykkelig.

ARNKILL

lavt.

Det vilde De ikke blive?

LILI.

Hvis jeg ikke blev det, kunde jeg ikke gøre Dem lykkelig — men vel til den latterligste Ægtemand i hele Byen.

ARNKILL.

Lili!

LILI.

Tilgiv mig, at jeg bruger saa stygge Ord! Det er som Lægedom.

Men jeg *kunde* ikke blive lykkelig, fordi — i Elskov gives der ikke og modtages der ikke — men *De* vilde inderst inde mene, at *De* var den Givende og jeg den Modtagende.

(Stærkt.) Og *De var* det ikke! Jeg som er ung og smuk og har min Kunst — jeg vilde blive helt den Givende.

(Hun ryster paa Hovedet; langsomt.) Og saa kunde det ikke gaa.

ARNKILL

tungt.

De holder slet ikke af mig?

LILL.

Der var igaar en ung Mand hos mig, da *De* var gaaet. Han fortalte om to unge Mennesker, der rejste sammen — lige muntre og fortrøstningsfulde — og lige opsatte paa hinandens Selskab.

Den Rejse vilde friste mig, hvordan den saa endte. *Dér* var Frihed og Lighed og Lykke.

(Med et Udbrud.) Dette er et Bur — jeg maa herfra!

ARNKILL

bleg.

Her er intet Fængsel — alle Døre er aabne.

LILI.

Vil De tilgive, hvad ondt jeg gør Dem?
Husk, De bærer selv Skylden!

ARNKILL.

Det véd jeg. Og jeg har intet at tilgive.
Jeg vilde Dem vel, og jeg Taabe droges
til Dem med en Følelse, som — aldrig skal
nævnes mere. Men jeg vil dog endnu engang
have Lov at sige Dem, at jeg beundrer Dem
og at De ingen anden ligner.

Jeg mindes mine egne Ord — *De*: det der
lever; *jeg*: det der dør.

Og saa endnu kun et Spørgsmaal.

Eller rettere, maa jeg gætte, hvad den
unge Mand hed, der besøgte Dem igaar?

LILI

ser roligt paa ham.

Han hed Niels Arnkil.

ARNKILL.

Jeg tænkte det.

Pavse.

LILI.

Mit Dokument faar jeg vel Lov at tage med mig?

ARNKILL

adspreedt.

Deres Dokument! Naturligvis. De vil vise mig den Venlighed.

Ser paa hende.

Men nu de andre to?

Hvad mener De, jeg skal gøre med denne Kontrakt?

LILI.

Spørger De mig? Ja — jeg vilde — (Hun gør en Bevægelse som En, der sønderriver et Papir.) Hævnen er sød, og han fortjener sin Straf.

ARNKILL

rækker hende Dokumentet.

Besørg De da Eksekutionen!

LILI.

Maa jeg? (Hun river Dokumentet over.) Grosserer Ludvig Meisling parteret og henrettet!

ARNKILL.

Hævnen er sød, siger De. Hvad mener De saa om Behandlingen af det tredje Dokument?

LILI.

Derom mener jeg ingenting, Hr. Etatsraad!
Om nogle Minuter forlader jeg Deres Hus,
og jeg vil sige Dem Farvel.

ARNKILL

tonløst.

Om et Par Minuter — saa forsvinder De.
En Nat sov De under mit Tag.

LILI.

Jeg ser Deres Søn komme nede i Haven.
Farvel da, Farvel!

ARNKILL.

Bliv! Lad ham hente Dem her!

Rækker hende Kreditivet.

Og tag saa dette, tag det hurtigt! Og
rejs! Mor Dem! Nyd Deres Ungdom!

LILI
efter et lille Ophold.

Vil De kysse mig til Farvel!

ARNKILL.

Paa Panden ja! Farvel!

Han kysser hende paa Panden og gaar hurtigt ud. LILI ser tankefuld
efter ham. NIELS kommer fra Haven.

NIELS.

Du er her virkelig, Lili, du staar her lys-
levende!

LILI.

Som mit Brev fortalte dig.

NIELS.

Saa hurtigt og — saa letsindigt har du
da bestemt dig!

LILI.

Vær ubekymret for mit Letsind!

NIELS.

Hvor stolt du siger det!

LILI.

Jeg *er* stolt — fordi jeg har gjort det Rette.

NIELS.

Er du saa vis derpaa?

LILI.

Ganske vis.

Og jeg vidste det allerbedst, da jeg saa' dig komme saa langsomt og bedrøvet op ad Alléen. Da bankede mit Hjærte pludseligt og hæftigt, og jeg følte den største Lyst til at lægge mine Arme om din Hals og hviske i dit Øre: vær ikke bedrøvet, Niels, det er jo Sommer!

NIELS.

Lili! Jeg forstaar dig ikke! Tal ikke saadan! Du er i min Faders Hus, har boet her i Nat som hans kæreste Gæst —

LILI.

— og lige nu gik han herfra, ikke mindre nedslaaet end du kom: men jeg følte kun Medlidenhed med ham — intet mere.

NIELS.

Hvad er det du siger, Lili! Hvad vil du mig? Hvorfor forvirrer og piner du mig?

LILI

smilende.

Jeg vil ikke pine dig. Saa læs da! Jeg har gode Budskaber til dig. Først dette!

NIELS

tager Brevet.

Du er fri — straks! Aa jeg forstaar: du skal ikke optræde mere —

LILI.

Hvor klog du er! Og læs saa dette her!

NIELS

tager Kreditivet.

Hvad er det! Til mig! (Han læser.) Hvad er det for en Mængde Penge — og til mig! Aa — Rejsekreditiv! Ogsaa det forstaar jeg: du drager ind — og jeg drager ud!

LILI.

Hvor uhyre klog du er!

NIELS.

Gærne for mig! Jeg skal rejse straks — iaften, om det ønskes!

LILI.

Det ønskes netop iaften. (Hun ringer.)

NIELS.

Er det virkelig nødvendigt, Lili, at du behandler mig saadan?

LILI.

Aldeles nødvendigt. (Til den indtrædende JØRGENSEN.)
Bring mig min Hat og mit Overstykke! Hurtigt! Se der! (Hun giver ham et Pengestykke.)

JØRGENSEN.

Jeg takker Frøkenen saa overmaade meget.

Han gaar ud.

NIELS.

Jeg forstaar ikke — skal du gaa herfra?

LILI.

Du er dog vist egentlig dum, Niels, uhyre dum — og alligevel vil jeg risikere at lade dig købe to Billetter paa Banegaarden i Aften.

NIELS.

Lili! Lili! Det er ikke muligt!

LILI.

Jo — hvis du vil! Hys!

JØRGENSEN bringer Tøjet og gaar krummende sig ud.

NIELS.

Du rejser med mig?

LILI.

Ja — den hele Sommer.

NIELS

langsomt.

Men — Fader?

LILI.

Vinteren, Niels — den passer ikke for mig. Jeg valgte det Rette.

NIELS.

Aa, Lili, du véd ikke, hvor højt jeg elsker dig!

LILI.

Jeg føler det, Niels, og jeg *vil* være lykkelig — og ung!

NIELS.

Og du er fri nu — og vi kan rejse!

LILI.

Tak din Fader kærligst for det!

NIELS.

Det skal jeg — men først dig. For du er jo en Fe, du *kan* hekse.

Og du ligner ingen anden!

LILI.

Absolut ikke!

NIELS.

Du er den første blandt Kvinder: Prima-
donna —

LILI.

— assoluta: ja, det *vil* jeg være for dig,
min egen Ven!

Hurtigt, lad os gaa, før nogen kommer — lad
os ikke gøre den gamle Mand mere Fortræd!

NIELS.

Ja, kom min Elskede!

Han fører hende med Armen om hendes Liv ud i Haven.
Inden de endnu er forsvundne, kommer ARNKILL ind, standser med
et Ryk og ser efter dem i dybeste Sørgmodighed.
Derpaa gaar Spisestuedøren op, og TERESE træder ind med de to
Børn, fulgt af LUDVIG og Bonnen. Bagerst JØRGENSEN, der bærer
Pakker. ARNKILL fatter sig og hilser roligt paa de Indtrædende.

TERESE.

Sig Goddag til Bedstefader, Børn!

TORVALD.

Goddag, Bedstefa'r, har du en Present til mig?

JULIE.

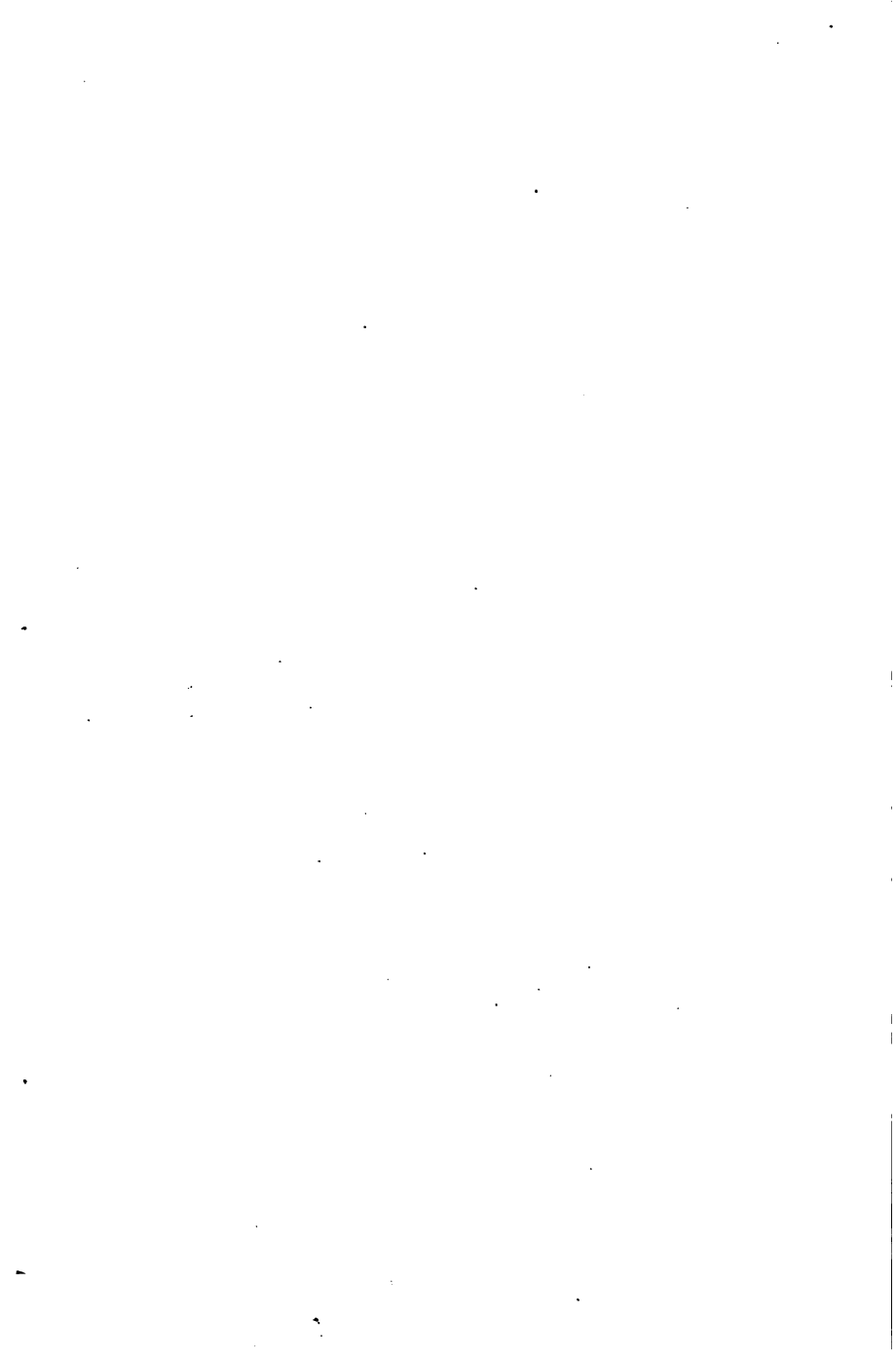
Osse til mig, Bedstefa'r!

ARNKILL

stille.

Ja kom hen til mig, Børn, saa skal I se,
hvad Bedstefader har.

Børnene klynger sig med glade Skrig til ham, der af JØRGENSEN mod-
tager Pakkerne og begynder at aabne disse.

4828

L

EDVARD BRANDES

ET BESØG. Skuespil i to Akter. 2det Oplag. 1 Kr.
25 Øre.

EN FORLOVELSE. Skuespil i to Akter. 1 Kr. 25 Øre.

ET BRUD. Skuespil i tre Akter. 1 Kr. 50 Øre.

UNDER LOVEN. Skuespil i tre Akter. 2 Kr. 75 Øre.

EN POLITIKER. Fortælling. 4 Kr. 50 Øre.

LYKKENS BLÆNDVÆRK. Fortælling. 4 Kr. 50 Øre.

DET UNGE BLOD. Fortælling. (Udsolgt.)

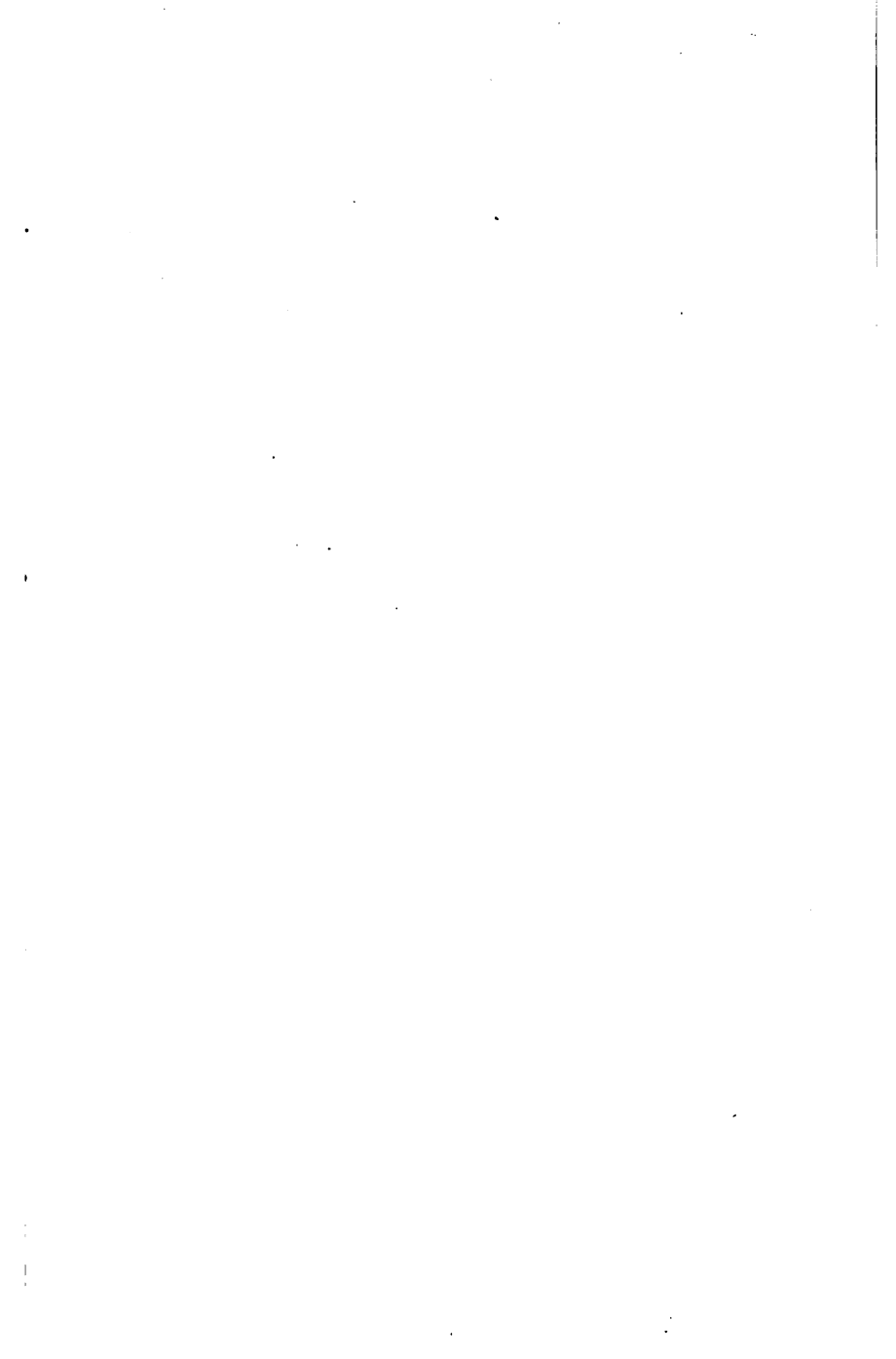
SMAA SKUESPIL. 5 Kr. 50 Øre.

HOLBERG OG HANS SCENE. 4 Kr. 50 Øre.

BREVE FRA J. P. JACOBSEN. Med et Forord ud-
givne af EDVARD BRANDES. 2den Udgave. 3 Kr.

LERVOGNE. Et indisk Skuespil. Oversat af EDVARD
BRANDES. 3 Kr.

KALIDASA: KONGEN OG DANSERINDEN. Lystspil
i 5 Akter. Oversat af EDVARD BRANDES. Med
Tegninger af CARL THOMSEN. (Udsolgt.)

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine of five cents a day is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.

